Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 163 | Łódź, Poniedziałek 15 lipca 1935 r. | דרייצענטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מאָנטאָג, י"ד תמוז תרצ"ה | № 163

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

די מאַניפעסטאַציעס אין פראַנקרייך

זענען נעכטען אַדורך רוהיג

400,000 פערזאָן איז צוג פון פאָלקס־פראָנט – רעווי פון 607 קריגס־עראָפּלאַנען איבּער פּאַריז –

מיליטערישע דעפילאַדע פאַרן פּרעזידענט פון דער רעפּובּליק – קליינע אינצידענטען מיט „פייער־קרייץ"

פּאַריז, 14 (ספּ. טעל.)

שוין 1 אַ זייגער האָבּען גרויסע גרופּען און אָרגאַניזאַציעס גענומען זיך זאַמלען אויף די בעשטימטע ערטער, כּדי זיך צו בעטייליגען אין דער מאַניפעסטאַציע פון פאָלקס־פראָנט. די מאַניפעסטאַציע האָט זיך אָנגעהויבּען פאָרמירען אויפ'ן בולוואַר באַרדאָ. נאָך דעם אָרקעסטער מיט די פעהנער האָבּען זיך אויסגעשטעלט די מיטגלידער פון אָרגאַניזיר־קאָמיטעט פון דער מאַניפעסטאַציע. ערשט דערנאָך האָט אַ גרופּע געטראָגען דעם ריזיגען טראַנספּאַרענט, אויף וועלכען עס איז געווען אָנגעשריבּען די שבועה פון טרייהייט צו דער רעפּובּליק. דער טעקסט פון דער שבועה איז כּמעט ענליך צום טעקסט, וואָס איז בעשטימט געוואָרען אויף דער פערזאַמלונג אין בופאַלאָ.

מיר שווערען אין היינטיגען טאָג — ווערט געזאָגט אין דער שבועה — אינם טאָג ווען עס איז געבּוירען געוואָרען דער נצחון פון דער רעפּובּליק, אַז מיר וועלען פערטיידיגען די דעמאָקראַטישע פרייהייטען וואָס זענען דעראָבּערט געוואָרען דורכ'ן פראַנצויזישען פאָלק; אַז מיר וועלען טון אַלץ, כּדי צו געבּען ברויט די אַרבּייטענדיגע, אַרבּייט די יוגענדליכע און דער גאַנצער וועלט דעם שלום.

2 אַ זייגער זענען די גאַסען, וואָס ליגען זיך אין שכנות פונם פּלאַץ פון דער רעפּובּליק ווי אויך דער פּלאַץ אַליין געווען פול געפּאַקט פון מעכטיגע מענשען־מאַסען. אויפ'ן פּלאַץ פון דער רעפּובּליק זענען געפאַלען די ערשטע אויסרופען נעגען פאַשיזם און נעגען דער נאַציאָנאַליסטישער אָרגאַניזאַציע „פייערקרייץ". אָן דער שפּיץ פון יעדע גרופּע זענען געטראָגען געוואָרען אָרגאַניזאַציע־פעהנער, צווישען זיי פיל 3־קאָלירינע פעהנער. כּמעט אַלע מאַניפעסטאַנטען האָבּען געטראָגען רויטע קראַוואַטען.

אָן דער שפּיץ פון דער פראַנצויזישער סאָציאַליסטישער גרופּע (ס. פ. י. אָ.) איז געטראָגען געוואָרען אַ טראַנספּאַרענט מיט דער אויפשריפט: „מיר פאָדערן די אָרגאַניזאַציע פון שלום, בּהדרגהדיגע ענטוואָפנונג און קאָנטראָל איבּער די בעוואָפנונגען". די ראַדיקאַלען האָבּען געטראָגען אַ טראַנספּאַרענט מיט'ן לאָזונג: „מיר פאָדערן דעמאָקראַטישע פרייהייטען און אומצעוואָרפען אַלע מינים באַסטיליעס".

דער מאַניפעסטאַציע־צוג האָט האַלב 4 זיך אָנגעהויבּען פון פּלאַץ פון דער באַסטיליע אונאיז אָנגעקומען אויפ'ן פּלאַץ נאַציאָן האַלב 5. לענג־אויס דעם גאַנצען וועג האָבּען גרויסע מענשען־מענגעס פול געמאַכט די טראָטואַרען און בּסדר אַפּלאָדירט די בעזונדערע אָרגאַניזאַציעס.

די מאַניפעסטאַנטען האָבּען געוואָרפען פאָלגענדע לאָזונגען: „זאָל לעבּען דער געמיינזאַמער פראָנט" „זאָל לעבּען דאָס אַרבּייטענדיגע פראַנקרייך", „נידער מיט'ן פאַשיזם" א. אַ. וו. ספּעציעלע אָוואַציעס זענען געמאַכט געוואָרען פאַר דעפּ. דאַלאַדיע, דעפּ. פראָטאַ און אַנדערע אָנפיהרער פון די ראַדיקאַלען, סאָציאַליסטען און קאָמוניסטען, וועלכע זענען דורך די זייטיגע מענשען־מחנות בעמערקט געוואָרען צווישען די מאַניפעסטאַנטען.

אין מאָמענט ווען דער צוג איז דורכגעגאַנגען די סטאַטוע פון ראָדין, וועלכער איז אומגעבּראַכט געוואָרען דורך דער רעאַקציע אין 1851 יאָהר, האָט די מאַסע זיך אָפּגעשטעלט. דער מעכטיגער מענשען־ים האָט אויפגעהויבּען די הענט און אויסגערופען: — „מיר שווערען".

קוים 7 פאַרנאַכט זענען די ערשטע גרופּען פון ריזיגען צוג אָנגעקומען צום ציל, ד. ה. צו פּאָרטאַ דע ווינקענעס. לויט וואַרשיינליכקייטען, וועט דאָס צוריק אָפּפיהרען די מאַניפעסטאַנטען געדויערן ביז 7 שעה.

די לעצטע גרופּען פון פאָלקס־פראָנט זענען אָנגעקומען אויפ'ן פּלאַץ נאַציאָן 8 פאַרנאַכט. אויף אַזאַ אופן איז דער צוג געגאַנגען פון פּלאַץ פון דער באַסטיליע ביז'ן פּלאַץ „נאַציאָן" העכער 4 שעה.

די אָרגאַניזאַטאָרען בערעכענען די צאָהל אָנטיילנעמער אויף 400 טויזענד. די פּרעסע גיט אָן די ציפער 250—300 טויזענד.

האַוואַס - אַגענטור ברענגט אַנ'אָפיציעלע ציפער פון.... 90 טויזענד פערזאָן.

9 אָוונד זענען פון ערגעץ נישט סיגנאַליזירט געוואָרען קיין געשעהענישען.

פּאַריז 14 (ספּ. טעל.)

אין אַלע גרעסערע שטעט פון פראַנקרייך זענען פאָרגעקומען, אין אַנוועזענהייט פון די פאָרשטעהער פון דער מאַכט מיליטערישע רעווי'ס. עס זענען אויך פאָרגעקומען פּאָליטישע מאַניפעסטאַציעס, אָרגאַניזירט דורכ'ן פאָלקס־פראָנט און „פייערקרייץ". אין אַלגעמיין זענען די מאַניפעסטאַציעס אַדורך רוהיג. נאָר אין איינינע ערטער איז געקומען צו געשעהענישען.

דער קולמינאַציע־ פונקט איז געווען די רעווי פון 607 עראָפּלאַנען, וועלכע זענען אין קריגס־גרייטקייט דורכגעפלויגען איבּער פּאַריז. די דאָזיגע ערשיינונג האָט צווישען די ריזיגע מאַסען מענשען,

(ווייטער זעה 3־טע זייט)

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען, אין עלטער פון 50 יאָהר געשטאָרבען
מיין ליבּע פרוי, אונזער טייערע מוטער, שוויגערמוטער און גרויסמוטער

נ"ע דבורה בירענצווייג

געב. שלאָמאָוויטש (געוואוינט אין קאַנסס)
די לויה וועט פאָרקומען היינט מאָנטאַג, דעם 15 יולי 1935 (י"ד תמוז) פון
סהרה־הויז, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג, וועגען וואָס עס טיילען מיט
די אין צער פערבליבּענע: מאַן, טעכטער, איידעם, אייניקעל און פאַמיליע.

בלב מלא צער הננו מודיעים כי ביום א' י"ג תמוז גוע ויאסף אל עמיו האדם היקר

נ"ע מר יהודה לייב אוריסאן

בן המנוח עזריאל צבי ז"ל
בשנת 59 לימי חיו.
ההלוי' תהי' היום ביום ב' י"ד תמוז ממעונו פילסודסקיעגא 76 בשעה 3½ אחה"צ
אשתו, ובניו, וכלותיו ומשפחתו.

בלב נשבר אנו מודיעים בזה לכל חברי ותומכי בית המחסה לילדים עברים
והחוה בהלנובק על הלקח מאתנו חברנו היקר ונדיב־הלב בשנת נ"ט לימי חייו

נ"ע יהודה לייב ב"ר עזריאל צבי
אוריסון

חבר נשיאות הועד של מוסדנו, אחד המיסדים והבונים החרוצים של מוסדנו.
ההלויה תהיה היום, ביום ב', ט"ו תמוז בשעה 3½ אחה"צ (15/VII-35)
מבית האבל, רחוב פילסודזקי 76. כל חברי ומוקירי מוסדנו מתבקשים לבוא בשעה
הנ"ל כדי לחלק לנפטר היקר את הכבוד האחרון.
הועד
של בית המחסה לילדים עברים והחוה בהלנובק.

מתוך יגון רב הננו מודיעים על האבדה הגדולה במות הציוני הנלהב ואחד
החברים הפעילים ביותר על שדה תחיתנו ובנין ארצנו, חבר הועד הציוני

יהודה לייב ז"ל
אוריסון

הלויה תהיה היום י"ד תמוז בשעה 3,30 מבית האבל, פילסודסק. 76.
כל חברינו מתבקשים להשתתף בהלוקת הכבוד האחרון למנוח.
ועד ההסתדרות הציונית בלודז
ועד קרן־היסוד
קרן קימת לישראל
בית הכנסת „אוהל יעקב"

שלעזישער סיים פונאנדערגעלאזט געווארען

קאטאָוויץ, 14 (טעלעפאָניש)

מיט א פעראָרדנונג פון 13 יולי 1935 האט דער מלוכה־פרעזידענט אויפגעלעזט דעם 14 ד. ח. דעם שלעזישען סיים.

אין שייכות דערמיט איז דעם מארשאלעק פון שלעזישען סיים וואָלני, אין אויפטראג פון שלעזישען וואָיעוואָדע ד"ר גראַזשינסקי, איבערגעגעבען געווארען די פעראָרדנונג וועגען פונאנדערלאָזען דעם שלעזישען סיים.

פאן מאלטקע ביים מינ. בעק

וואַרשא. 14. (טעלעפאָניש) דער אויסערן מיניסטער בעק האט נעכטען אויפגענומען דעם דייטשען אַמבאַסאַדאָר פאָן מאָלטקע.

אויך דער וויצע-אויסערן מיניסטער שעמבעק האָט אויפגענומען פאָן מאָלטקע'ן.

פוילישע פרעסע ווערט גערודפט אין טשעכאסלאוואקיי

מעריש-אסטרא. 14. (ספ. טעל.) „דזשעניק פאָלסקי", וואָס ערשיינט אין מעריש אסטרא, ווערט סיסטעמאַטיש פערפאָלגט דורך דער אָרטיגער פאָלי־צײ דירעקציע דורך אונאויפהערליכע קאָנפיסקאַציעס לויט א לעצטער דעציזיע פון קרייז-געריכט אין מעריש אסטרא איז די דאָזיגע ציימונג איצט פער מאַכט געוואָרען.

---

4 און א האלבע מיליארד זל.
איז שולדיג די פוילישע רעגירונג

וואַרשא, 14 (טעלעפאָניש)

אין פינאַנץ־מיניסטעריום איז אונטערן פאָרזיץ פון סענאטאָר פאָפּלאַווסקי פארגעקומען א זיצונג פונם קאָמיטעט פאַר די מלוכה'שע חובות.

לויט די ציפערן פון דער דאָזיגער קאָמיסיע, איז די פוילישע רעגירונג דעם 1 יולי 1935 א בעל־חוב פון 4 מיליארד641 מיליאָן 847 טויזענד זל.

אין אלגעמיין האָבען זיך פערקלענערט פוי־לענס חובות פאַר אויסלאַנד און עס האָבען זיך פער־גרעסערט די אינערליכע חובות פון דער מלוכה.

די פערפלייצונגס־קאטאסטראפע אין כינא

שאַנכיי, 14 (ספ. טעל.)

פון נאַנקין איז מען מודיע: לויט ידיעות וואָס עס קומען אָן פון פערשידענע פראָווינצען קאָן דער טייך יאַנג־טסע־קיאַנג, וואָס איז אַרויס פון די ברעגעס אננעמען קאַטאַסטראָפאַלע פאָרמען, די פערפלייצונג דראָהט צו זיין אין אזא מאָס ווי אין 1931. ביז איצט האָבען פון דער פערפלייצונג שוין געליטען 96 קרייזען פון די פראָווינצען האַנאַן, הופּעי, קיאַנגסי, טשעקיאַנג.

די סיטואַציע אין האַנקאַו ווערט געפעהרליך. די טאַמעס האָבען זיך איבערגעריסען אין איינִיגע ערטער.

פעראָרדנונג וועגען די סיים־וואהלען
זאל פערעפענטליכט ווערען היינטיגע וואך

וואַרשא 14. (טעלעפאָניש) אייער קאָרעס פאָנדענט דערוויסט זיך, אז אנהויב היינטיגע וואָך זאָל ערשיינען א פעראָרדנונג פון מלוכה־פרעזידענט וועגען די וואהלען צום סיים און סענאַט

שרעקליכע שרפה אין רומענישע באהן־וואָרשטאטען

בוקארעשט, 14 (ספ. טעל.)

אין די באַהן־וואַרשטאַטען פון טורין־סעווערין איז די פערגאַנגענע נאַכט אויסגעבראָכען א מורא'־דיגע שרפה, וועלכע מ'האָט נישט געקענט איינלע־שען. פרטים פון דער קאַטאַסטראָפע זענען נאָך נישטאָ.

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעלנאַס 11, טעל. 02־238
נעמהט אָן אין הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער־שוועכע
פון 8—11 בייטאָג און פון 4—9 אָוונט

שטורעמס, הוראגאנען און פערפלייצונגען אין אלע עקען שפאניען

מאַדריד 14 (ספ. טעל.)

פון פערשידענע טיילען אין שפאַניען קומען אָן ידיעות וועגען גוואַלדיגע שטורעמס הוראַגאַנען און פערפלייצונגען. די דאָזיגע קאַטאַסטראָפעס האָבען פעראורזאַכט גרויסע מאַטעריעלע שאָדענס. זיי האָבען אויך אומגעבראַכט פיל מענשליכע לעבענס.

די אונטערשטע טיילען פון דער שטאָט ניאַן (אין אַסטוריע) שטעהן אונטערן וואַסער. אין דער געגענד פון פאַמפּעלאָן האָט אויסגעגאָסען דער טייך קידאַקאָס פערניכטענדיג אלע תבואה־זאַפּא־סען.

אין דער פראָווינץ סאַראַגאָסא זענען די באַהן־ליניעס אין איינִיגע געגענדען איבערגעריסען.

בולגאריש־סאוויעטישער האנדעלס־אפמאך
אונטערהאנדלונגען וועגען דעם האבען זיך אנגעהויבען

סאָפיא, 14 (ספ. טעל.)

היינט האָבען זיך דאָ אנגעהויבען אונטערהאַנדלונגען וועגען שליסען א האַנדעלס־אָפּמאַך צווי־שען בולגאַריען און דעם ראַטענפערבאַנד. מיט דער בולגאַרישער דעלעגאַציע פֿוהרט אָן דער עקאָנאָמיש קאָנסולאַרער דעפּאַרטאַמענטס־דירעקטאָר אַלטי־ניוו. בראַש פון דער סאָוויעטישער דעלעגאַציע שטעהט דער אַמבאַסאַדאָר ראַסקאָלניקאָוו.

Dr. REICHER
פאַלודביאַווא 28, טעל. 93־201
ספּעציאַליסט
פאַר מענער־שוועכע־בעהאַנדלונג
סעקסואלע בעראַטונגען און פסיכאָ־אַנאַליזען
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—8 אָוונט

די לייטונג פון בעוואוס־טע רעליגיעזע לערן־און ערציהונגס־אנשטאלט
„תורה ודת"
עם גן־ילדים (פרעבעל־שולע) פלאץ וואלנאשטשי 6 (נייע שטאָט)
מאַכט בעקאַנט, דאָס נאָך א גרינדליכען רעמאָנט ווערט דאָס הרר רעאָרגאַניזירט און פערפֿולקאָמט אויף אלע געביטען פון למודי קודש און למודי חול.
איינשרייבונגען פון נייע תלמידים אוים'ן קומענדיגען שול־יאָהר 1935/36 אין אלע מחלקות ווי אויך גן־ילדים (פרעבעל־שול קומען פאַר יעדען טאָג פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 6.
עלטערן! פערטרייבט אייערע קינדער אין חדר „תורה ודת" וואו ס'ווערט געלייגט גרויס אכט אויף דער ערציהונג און דרך ארץ'דיגע אויפפיהרונג און ס'ווערט געלערנט דורך מלמדים ספעציאַליסטען תורה ודרך ארץ און אלעס וואָס א יודיש קינד דאַרף צו וויסען. קינדער פון 4 ביז 8 יאָהר ווערען אויפגעפירט דורך א ספעציעלען מענש. צוליבן קריזיס הנחה־פרייזען.

אלע מיטגלידער פון פליישער־צעך ווערען איינגעלאַדען צו דער אויסערגעוועהנליכער
פערזאמלונג
מאָרגען דינסטאג, דעם 16/7 7 פאַרנאַכט אין פעראיינס לאָקאַל (פּיעטריקאָווער 24) מיט דער בעטייליגונג פון ראַבינאַט און ועד הכשרות ביי רבר ההלה.

אויפפאָדערונג
דערמיט פאָדער איך אויף די
פרוי מ. י. לאנדאו, וואלבארסקא 1
אז זי זאָל ליידיג מאכען די וואוינונג גוטוויליג, איך בעטאַ.
אז איך האָב איהר שוין געשענקט פאַר 6 יאָהר דירה געלד, אין געגענפאל וועל איך זיין געצוואונגען אויסצופיהרען די עקסמיסיע אָהן שום ריקזיכט.
אדמיניסטראטאר פון הויז, וואלבארסקא 1

אלע ווייסע,
אז
קליידער, אנצוגען, מאנטלען, קינדער־גארדעראב און וועש
ווערט, פוצט, ריינציגט און פארבט
די בעוואוסטע יודישע כעמישע וועשעריי און פארבעריי
„עריקא"
מלינאַרסקא 2 (ביים רוג בזשעזשינע)
די ביליגסטע פרייזען, רעעלע, אויסשעדליכע אויספיהרונג
צופאָהר מיט די טראמוואַיען 1, ס, 14.

פאַר גאלד,
בריליאַנטען
ביזשוטעריע
און לאָמבאַרד־קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פרייזען
אליזדאר פיאלקא
פיעטריקאָווער 7.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען־, הארץ־ און סקלעראָז־קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט פיעטריקאָווער 145.
טעל. 02־126.
נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אָוו.

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל־ארצט פאַר הויט־ און געשלעכטס־קראַנקהייטען
פיעטריקאָווער 10, טעל. 21־245
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן ביז 8^{30} פריה, פון 12 ביז 2 מיטאָג און פון 7—9 אָוו. זונטאָג פון 10—1 מיטאָג.
אלע ארטען אנאליזען.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען
פאַר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאַל.

לאָדזער יודישער לאַקאַטאָרען און קובלאַקאַטאָרען־פעראיין געפינט זיך
אויף פיעטריקאָווער 31, וו. 22
טעל־38־264
דער סעקרעטאַריאט איז טעטיג טעגליך, פון 6 ביז 9 אָוונט. ס'ווערען געשריבען, ציטעס ערטיילט עצות, אויסגעגליכען סכסוכים און געפיהרט קלערליכע דינ־תורות און עקסמיסיע־פראָצעסען.

שוין מארגען, דינסטאג
די ציהונג פון דער 2־טער קלאַס פון דער 33־טער מלוכה־לאָטעריע הויבט זיך אָן דעם 16־טען יולי ה. י., און וועט דויערן 4 טעג. דער פּלאַן זעהט צווישען אַנדערע פאָר: צוויי געווינסטען צו 100 טויזענד זל. און אזוי פיל צו 50 און 20 טויזענד זל., צעהן געווינסען צו 10 און 5 טויזענד זל. ווי אויך 9972 קליי־נערע געווינסען.

ווער עס האָט נאָך ביז איצט נישט בע־קומען דעם לאָס, דאַרף עס תיכף טון, ווייל נאָר אויף אזא אופן וועט ער קענען גלייך אָן קיינע שוועריקייטען, אָפּנעמען דאָס געווינס.

ווי עס איז שוין אלעמען בעקאַנט, גיט די יעצטיגע לאָטעריע א מעגליכקייט צו געווי־נען אין דער אומזיסטער צוגאָב־ציהונג, וועלכע וועט פאָרקומען היינטיגען חנוכה. פערשטעהט זיך נישט דעם טערמין און בענייט תיכף אייער לאָס.

געדענקט, די ציהונג הויבט זיך שוין אָן מאָרגען, דינסטאָג.

בעקאנטמאכונג!
נעהרמע קאנסומענטען!
פון היינט אָן איז דער נייע. כשר'ער
באר „מאנגריא"
2 לעניאנוב 2
איבערגענומען אונטער דער לייטונג פון בע־וואוסטען פאַכמאַן לעאָן אפאָמאַהאָמסקי און עמפּפעהלט פרישע געשמאַקע מיטאָגען פון 1 זל. אָן ווי אויך פריהשטיקען און אָווענדברויט'ן.

צו פעדינגען
2 גרויסע שטובען
קאָניאַווער שיסער־פולק 3. 28.
צו ערפאַהרען ביים הויז־וועכטער.

Dr. med.
Leon Familier
אַכּערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
שערפּיען 37 (בענעדיקטא). 6
נעהמט אָן פון 5—7 נאַכט.

די איינציגע
הנחה־פארשטעלונג
יודישע עקספּערימענטאַלע סטודיע
„יונג־טעאטער" אין וואַרשא
„באַסטאַ"
קומט פאַר דינסטאָג, ד. 16 יולי ד. י. אנהויב 9 אָוונט.
הנחה־בילעטען 54 גר. — 250 שוין צו בעקומען אין דער באַראַכאָוו־ביבליאָטעק על. קאָשטשושקי 9 יעדען טאָג פון 10—2 און פון 5—10 אָוונט. טעל. 50־191.

בעקאנטמאכונג.
דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אז מיין סאָדע־וואַסער־פאַבריק איז איבערגעטראָגען געוואָרען
אויף פילסודסקיעגא 69
יעדע בעשטעלונג ווערט פּינקטליך ערלעדיגט.
ספּעצ. קריינע באַלאָנען וואַסער מיט אייז אויף שבת
טעלעפאָן 48־190. מיט אכטונג פרידוואלד

דער
פאטאגראפישער אטעליער
„POLONJA"
גדאַנסקאַ 31
גיט אלס פּרעמיע אויף א קורצע צייט
7 רעטושירטע פאָטאָגראַפיעס
מיט א פערגרעסערונג נאָר פאַר 1.50
פאַר יעדען, וואָס פאָהרען נאָך פאַלעסטינא, ווערט אויסגעפערטיגט אלע ארט פּאַס־פאָטאָגראַפּיעס שנעל, גוט און ביליג.
בעמערקונג: גרויסע בילדער מאַך איך צו זעהר נידריגע פרייזען.
מיט אכטונג
אינהאַבער: גוטערמאַן
לאָדז, גדאַנסקאַ 31.

2 לעגיסלאטיווע ראטען אין ארץ-ישראל
ידיעה אין דער אראבישער פרעסע

ירושלים, 14 (יט״א טעלעגראפיש)
די אראבישע פרעסע טיילט מיט, אז די רעגירונג האט אויסגעארבייט א נייעם פלאן אויפ׳ן פאל, אויב די ציוניסטען וועלען נישט מסכים זיין אויפ׳ן לעגיסלאטיוו-ראט. אין דעם פאל וועלען געשאפען ווערען צוויי לעגיסלאטיוו-ראטען ;; איינער א יודישער און א צווייטער אנ׳אראבישער.

געזונד-צושטאנד פון הרב קוק איז זעהר ערנסט

ירושלים, 14 (יט״א טעלעגראפיש)
דער געזונד-צושטאנד פון הרב קוק איז זעהר אנ׳ערנסטער, היינט איז גערופען געווארען א קאנסיליום. די דאקטוירים האלטען, אז דער צושטאנד איז אנ׳ערנסטער.

יוגאסלאווישע סאציאליסטען
ווילען צוריק אויפבויען זייער פארטיי

בעלגראד, 14 (ספ. טעל.)
אין צעליע איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון די יוגאסלאווישע סאציאליסטען. די קאנפערענץ האט אנגענומען א בעשלוס אונטערצונעמען אנ׳אקציע אויפצובויען די סאציאליסטישע פארטיי אין יוגאסלאוויען.

שוידערליך אומגליק מיט א רומענישען עקסקורסיע-צוג

בוקארעשט, 14 (ספ. טעל.)
אין די בערג מאראעני אין שכנות פון בראשאוו, איז א וואגאן פון א קליינבאהן, וועלכער איז געווען פול מיט טוריסטען, אריינגעפאלען אין א תהום. 3 פאסאזשירען זענען דערהרג׳עט געווארען אויפ׳ן ארט. 5 פערזאן זענען שווער פערוואונדעט.

63 מענשען לעבעדיגערהייט פערשאטען געווארען

טאקיא, 14 (ספ. טעל.)
אין א קוילען-גרובען אין טאגאווא איז פארגעקומען א גאז-אויפרייס. 63 גרעבער זענען פערשאטען געווארען לעבעדיגערהייט. ס׳איז נישטא קיין האפענונגען מ׳זאל זיי ארויסראטעווען, פאר[?] זיין אויך טויטע.

מין. טיטולעסקו קאנפערירט מיט׳ן סאוויעטישען אמבאסאדאר

בוקארעשט, 14 (ספ. טעל.)
דער סאוויעטישער אמבאסאדאר אסטראווסקי איז היינט אנגעקומען פון בוקארעשט קיין סינאי, וואו ער האט אפגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ מיט׳ן מיניסטער טיטולעסקו.

הארצער-צוזאמענפליה קיין ספאלא

ספאלא, 14 (טעלעפאניש)
אין אנוועזענהייט פון מלוכה-פרעזידענט איז היינט אין ספאלא געעפענט געווארען דער 25-יעהריגער יובילעאום-צוזאמענפליה פון פוילישען הארצער, צום צוזאמענפליה זענען געקומען קיין ספאלא 500 יוגענדליכע. דאס צושויער פובליקום האט געצעהלט 10,000 מאן.
די רעגירונג האבען רעפרעזענטירט אייניגע מיניסטערן, גענעראלען און הויכע רעגירונגס-בעאמטע.

פירשט-רעגענט פאוועל ארויס-געפאהרען קיין יוגאסלאוויען

בודאפעשט, 14 (ספ. טעל.)
דער פירשט-רעגענט פאוועל איז היינט א זייגער 1,50 ארויסגעפאהרען קיין בעלגראד.

מעלדונגען

אפרוה קאלאניעס פון „שטערן” אין ריטרא און הרעבענאוו

ס׳ווערען אנגענומען איינשרייבונגען אויף די קאלאניעס אין ריטרא און הרעבענאוו אויפ׳ן 3-טען טורניס פון 1-טען אויגוסט איינשרייבען קען מען זיך יעדען אווענד פון 8—10 אין קאנצעלאריע פון „שטערן” פיעטריקאווער 15. 9484

אינפארמאציעס וועגען ארץ ישראל

דאס ביורא פון תוצרת ארץ ישראל אין לאדז שרודמיעסקא 3 ערטיילט אלערליי אינפארמאציעס וועגען ארץ ישראל ווי עקספעדירען באגאזשען. פאסט איבערווייזונגען טוריסטיק א. או. וו. אינפארמאציעס טעגליך פון 10 ביז 1 פארמיטאג און פון 5—7 נ. מ. אין תוצרת הארץ שרודמיעסקא 3.

די מאניפעסטאציעס אין פראנקרייך
זעכס נעכטען אדוורד רוזיג

(ענדע פון דער 1-טער זייט)
וועלכע זענען געווען פערזאמעלט אויף די עליזעע-פעלדער, ארויסגערופען אנ׳אונגעוועהנליכען ענטוזיאזם.
אויף דער רעווי זענען געווען אנוועזענד: דער דיפלאמאטישער קארפוס און אלע מיליטערישע אטאשעס אין פראנקרייך.
פאריז, 14 (ספ. טעל.)
אין בופאלא איז פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג פון פאלקס-פראנט. מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען: דער פראפעסאר פון דער סארבאנע זשאן פעררי, העראלד, אנרי באררבים, פויל ריווע. ס׳האבען אויך גערעדט פארשטעהער פארשטעהער פון די סאציאליסטישע ארגאניזאציעס, פון דער ראדיקאלער פארטיי, פון די קאמוניסטען א. א. אלע האבען אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט צו פערטיידיגען די דעמאקראטיע געגען די אנגריפען פון דער רעאקציע א. ד. גל.
די פערזאמלונג איז פערענדיגט געווארען מיט׳ן מעכטיגען געזאנג פון דער מארסילעזע, אינטערנאציאנאל און אנדערע רעוואלוציאנערע לידער.
פאריז, 14 (ספ. טעל.)
פון דער פראווינץ קומען אן ידיעות, אז אין ערגיץ איז די רוה היינט נישט געשטערט געווארען.
אין דיאן איז נאכ׳ן אויפלעזען דעם צוג געקומען צו א געשלעג צווישען די פאליטישע געגנער. פאליציי האט גיך ליקווידירט די געשעהעניש.
פאריז, 14 (ספ. טעל.)
צוליב׳ן נאציאנאלען יום-טוב פון 14 יולי איז 9 פריה פארגעקומען אויפ׳ן פלאץ פון שטערן א גרויסע מיליטערישע דעפילאדע, וועלכע איז אפגענומען געווארען דורכ׳ן פרעזידענט לעברען, פרעמיער לאוואל און אנדערע מיניסטארען.

די לויה פון קאפ. דרייפוס אפגעלעגט
צוליב דער געשפאנטער לאגע אין פאריז

פאריז, 14 (יט״א טעלעגראפיש)
די לויה פון קאפיטאן אלפרעד דרייפוס, וואס האט געזאלט היינט פארקומען איז צוליב דער געשפאנטער לאגע אפגעלעגט געווארען.
פאריז, 14 (יט״א טעלעגראפיש)
די גאנצע פאריזער פרעסע ווידמעט גרעסערע ארטיקלען צום טויט פון קאפ. דרייפוס. די פרעסע לויבט זיין צוריקגעהאלטענקייט נאכ׳ן פראצעס. עס האבען זיך פערשפרייט קלאנגען, אז נאך דער לויה וועלען פערעפענטליכט ווערען דרייפוס׳עס זעהר אינטערעסאנטע מעמוארען.

גריכיש-יוגאסלאווישער דיפלאמאטישער צוזאמענטרעף

בעלגראד, 14 (ספ. טעל.)
4 פארענדיג קיין איטאליען איז דער גריכישער קריגס-מיניסטער גענעראל קאנדיליס נעכטען אנגעקומען קיין לובלאני, אין לובלאני האט מין. קאנדיליס זיך בעגעגענט מיט׳ן יוגאסלאווישען קריגס-מיניסטער גענ. זיווקאוויטש. נאך א פריה שטיק איז דער מיניסטער ארויסגעפאהרען קיין בלעדי.
דער יוגאסלאווישער פרעמיער סטאיאדינאוויטש איז אין בעגלייטונג פון קאביטעט-שעף ארויסגעפאהרען קיין בלעדי כדי זיך צו טרעפען מיט׳ן גענעראל קאנדיליס.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי” — ד״ר. דוד צעלמייסטער
פרעזענטירט אויף געציילטע גאסטשפילען דעם גענעאלען קינסטלער, קעניג פון הומאר
לודוויק זאץ
היינט, מאנטאג, 9.15 אווענט — נאר היינט! — צום לעצטען מאל!
„דער גזלן”
טראגי-קאמעדיע אין 3 אקטען פון קאלמאנאוויטש.
לודוויק זאץ מאכט לאכען! — לודוויק זאץ מאכט פריילעך!
מאביליזאציע פון אלע לייענער! לידיקנייער פון אלע בראנזשעס סעראיניניז אייך.
קומט זעהן לודוויק זאץ אין זיין גרויסען סוקצעס אלס **דער לידליקגליער**
ספאזמאטיש געלעכטער דורך דער גאנצער צייט פון דער פארשטעלונג. נענויערט מארגען.

3 אראבער פערמשפט צו 3 יאהר תפיסה
פאר בעטייליגען זיך אין פאגראם אין קאנסטאנטין

אלזשיר 14 (יט״א טעלעגראפיש)
ס׳איז פערעפענטליכט געווארען דער אורטייל פון פראצעס פון 6 כוליגאנעס, וואס האבען זיך בעטייליגט אין פאגראם אין קאנסטאנטין דעם 5-טען יולי ד. י.
3 זענען פערמשפט געווארען צו 3 יאהר תפיסה. 3 זענען בעפרייט געווארען.

דעלעגאציע פון „בריטישן לעגיאן”
איז אנגעקומען קיין בערלין

בערלין, 14 (ספ. טעל.)
היינט אווענד איז אנגעקומען קיין בערלין די פון לאנג שוין אנגעקינדיגטער וויזיט פון דער דעלעגאציע פון „בריטישען לעגיאן”, וועלכע איז די גרעסטע ענגלישע קאמבאטאנטען - ארגאניזאציע. די דעלעגאציע בעשטעהט פון 5 פארשטעהער. אויפ׳ן באהנהויף איז די ענגלישע דעלעגאציע בעגריסט געווארען דורך פארשטעהער פון די דייטשע קאמבאטאנטען ווי אויך דורך דעם פערטרעטער פון אמבאסאדאר פאן ריבענטראפ, ד״ר שטאמער. אין האטעל „קייזערהאף”, וואו די דעלעגאציע שטעהט איין, איז דורכ׳ן פארזיצער פון דער דייטשער אינוואלידען-ארגאניזאציע אבערלינדאבער, געמאכט געווארען אנ׳אפיציעלע אויפנאהמע.

„בערל-שמערל-טעאטער”
שפילט היינט און מארגען אין ווישניאווא גורא

„בערל-שמערל-טעאטער”, האט דעם פערגאנגענעם שבת און זונטאג, געקעהרט וועלטען אין ווישניאווא גורא, דער ערפאלג איז געווען גאר וואזשנע. פיל מענשען האבען נישט בעקומען קיין פליצער אין דעם גרויסען זאל פון דאנסינג „עליטע”. יעדער נומער, יעדעס לידעל איז וואריעם אויפגענומען געווארען פון דעם גרויסען עולם.
צוליב דעם אונגעהויערען ערפאלג, איז דער „בערל-שמערל-טעאטער” פערבליבען אויף נאך 2 טעג, אויף היינט, מאנטאג און מארגען, דינסטאג ס׳ווערט ווידער זיין ליהודים !

קאנצלער שושניג איז געזונד

ווין. 14 (ספ. טעל.) קאנצלער שושניג איז געקומען צו זיך און איז מיט׳ן טויטען קערפער פון זיין אומגעקומענער פרוי אנגעקומען קיין ווין.

לאדזער נייעס
גענעראל מאלאכאווסקי — פרעזעס פון פ. ז. א. א.

אין לאקאל אויף מאניושקי-גאס, איז פארגעקומען א דעלעגאטען צוזאמענפאהר פון דער פ. ז. א. א-פעדעראציע, פון דער לאדזער וואיעוואדישאפט נאכ׳ן ארומריידען א רייה ענינים איז געוועהלט געווארען א פערוואלטונג, אין וועלכער עס איז אריין אלס פרעזעס גענעראל מאלאכאווסקי, דער צוזאמענפאהר האט ארויסגעשיקט פערעהרונגס-דעפעשען צום פרעזידענט מאשטשיצקי. פרעמיער סלאוועק, גענעראל רידז-שמיגלי און גענעראל גורעצקי.
לסוף איז בעשלאסען געווארען צו אסיגנירען 200 זלאטעס אויפן פאנד צו בויען דעם „קאפיעץ” פון יוזעף פילסודסקי.

א טראגישער פארפאל מיט א יודישען ארבייטער

אין אנערס פאבריק, אויף פאמארסקא 32, איז אריינגעכאפט געווארען דורך דעם טראנסמיסיע-פאס אין דער מאשין דער ארבייטער אברהם יאנקעלעוויטש (פאמארסקא 53). די פאגאטאוויע פון רויטען קרייץ האט איהם ערטיילט די ערשטע הילף און אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

גרויסער קאנצערט-פערוויילונג אין „העלענאוו”

אויך דעם היינטיגען שבת גרייט צו די אין לאדז בעקאנטע געז. „קולטור-ליגע” א ערשטקלאסיגע אונטערנעהמונג, אין פראגראם קומען: א קאנצערט פון פאלקס-כאר און דער לייטונג פון פראפ. טעאדאר רידער: ס׳ווערען אויסגעפיהרט קאמפאזיציעס פון הענדל טומען, וואגנער י. שטרויס ווי אויך יודישע קאמפאזיציעס פון געלבארט, זאקס א. א. ס׳ווערט צום 1. מאל אין לאדז אויסגעפיהרט וואלץ פון י. שטרויס, „אויפ׳ן בלויען דונאי” ביי דער באגלייטונג פון סימפ. ארק. ס׳טרעט ארויס דער פילהארמאנישער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון סטעווערין פיעטרושקע. וועלכע וועלען אויספיהרען צ. א. אויך יודישע און פאלקס מאטיוון אין פראגראם נעמט אנטייל דער בלאז-ארקעסטער ביי דער געז. „קולטור-ליגע”, אונטער דער לייטונג פון פראפ. זאקס. אויסער דעם קומען א גאנצע רייה מיט אטראקציעס, רייכע פאנטען-לאטעריע מיט ווערטפולע פאנטען, אייגענער ביליגער בופעט.

ראדיא-פראגראם
מאנטאג, דעם 15-טען יולי

6.30 — טראנסמיסיע פון ספאלע. 7.20 — ידיעות. 7.30 — ספארט און טוריסטישע שמועסען. 7.35 — פליטען. 11.57 — צייט-סיגנאל. 12.05 — ידיעות פון טאג. 12.15 „פאר אונזערע זומער-וואוינונגען און קור-ערטער”. 1 — א שמועס פאר פרויען. 1.05 — קאנצערט. 1.30 — פליטען. 3.15 — בערזע. 3.25 עקספארט-ידיעות. 3.30 — פליטען. 3.45 — טראנסמיסיע פון ספאלע. 4 — אודיציע פאר קינדער. 4.15 — קליינער ארקעסטער. 4.50 „אלטעגליך שטיקעל פראזא”. 5 — אריעס און געזאנגען. 5.15 — פליטען. 5.40 שטרייך-טריא פון די ברידער גינזבערג. 6 — רעפעראט. 6.15 „גאנץ פוילען זינגט”. 6.30 — שמועס פאר קינדער. 6.40 — געזעלשאפטליכע אודיציע. 6.45 — פליטען. 7.15 — רעקלאמע - קאנצערט. 7.50 — ליטעראַרישע סקיצע. 8—פליטען. 8.10 „פרעהליכער אווענד”. 8.45 — אווענד-ידיעות. 9 — קאנצערט. 9.30 — טראנסמיסיע פון ספאלע. 10 — ספארט-ידיעות. 10.10 שאפונגען פון פראנצ. לעהאר אויסג. פון קליינעם ארק. פון פ. ר. (בעת דער פויזע 11 אוו. ידיעות און קאמוניקאטען).

Dr. med. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפפאנגס-שעה׳ן 8—10, 12—2 און 5—8 אווענד
זונטאג פון 9—11 בייטאג און יום-טוב פון 9—1.
פאר דאמען — א בעזונדערער ווארטע-זאל.

דער גראנדיעזער **ארטיסטישער פעסטיוואל**
יוסף קאמען
לכבוד דעם בערימטען ארטיסט, ליבלינג פון לאדזער פובליקום
קומט פאר **דאנערשטאג**, ד. 18 יולי, פינקטליך 9.15 אווענט אין **טעאטער „ראזמאיטאשטשי”**
אין פראגראם בעטייליגען זיך די אנגעזעהנסטע יודישע און פוילישע ארטיסטען.
פרמים מארגען
בילעטען שוין צו בעקומען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט”, פיעטריקאווער 21, צוקערניע „אסטאריא” פיעטריקאווער 27 און אין קאסע פון טעאטער „ראזמאיטאשטשי”.

לאדז, 15 יולי 1935

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 15 יולי 1935

ענגלישער ריקצוג אין דער אביסינישער פראגע

נאך דער דעקלאראציע פון סער סעמיועל האאר

די רעדע פון ענגלישען אויסערן - מיניסטער סער סעמיועל האאר אין פארלאמענט, אין וועלכער ער האט בעריהרט די פראבלעמען פון דער בריטישער אויסערליכער פאליטיק, האט קלאר בעוויזען, אז אין דער אביסינישער פראגע האט ענגלאנד געמאכט א געוואלדיגען ריקצוג. רעדנדיג וועגען דעם אביסיניש־איטאליענישען קאנפליקט, וואס הערט אויך ווייטער נישט אויף צו זיין, דער מיטעלפונקט פון דער אינטערנאציאנאלער פאליטיק, האט סער סעמיועל האאר אנגעוויזען אויף צוויי וועגען אויף וועלכע דער קאנפליקט קען אויף א פרידליכען אופן ליקווידירט ווערן: 1) דער וועג פון דער פעלקער־ליגע, 2) דער אפמאך צווישען פראנקרייך, ענגלאנד און איטאליען וועגען אביסיניען פון יאהר 1906, אז דער ערשטער וועג האט און וועט צו גארנישט דערפיהרען און איז נאר מסוגל אויסצושטעלען אויף א סכנה די זשענעווער אינסטיטוציע אונטערליגט שוין איצט נישט קיין שום ספק. עס בלייבט אלזא איבער נאר דער צווייטער וועג, ד. ה. ענגלאנד זאגט זיך אפ פון ראלע אלס נישט געבעטענער פערמיטלער און איז מסכים צו ליקווידירען דעם אביסיניען קאנפליקט אין איינשטימיגקייט מיט איטאליען דורך אן'ענגליש, פראנצויזיש - איטאליענישע פערשטענדיגונג. דאס איז דער ערשטער ריקצוג פון דער ענגלישער אויסערן־פאליטיק.

אויך אין אן,אנדערער פראגע, אין דער פראגע פון די בעציהונג צווישען ענגלאנד און דייטשלאנד און ענגלאנד און פראנקרייך, בעווייזט די רעדע פון ענגלישען אויסערן־ - מיניסטער א געוויסען ריקצוג, וועגען אן'ענדערונג פון דער בריטישער טאקטיק.

וועגען דער ענדערונג אין דער ענגלישער אויסערן־פאליטיק שרייבט אוגר אין „ק. פ." צווישען אנדערען פאלגענדעס:

די רעדע פון סער סעמיועל האאר איז אן'אויסדרוק פון א שטעלונג, וואס איז דיסקוטירט געווארען און אנגענומען געווארען דורכן גאנצען קאבינעט. די ווערטער, וואס סער סעמיועל האאר האט געזאגט לאזען נישט איבער קיין שום ספקות וועגען דעם, אז ענגלאנד בלייבט טריי די פרינציפען פון צוזאמענארבייט מיט פראנקרייך. דער ים־אפמאך, וואס איז געשלאסען געווארען מיט דייטשלאנד צוליב די גוט בעקאנטע סיבות איז נישט קיין פרעצעדענס, וועלכען די ענגלישע רעגירונג וואלט אין דער צוקונפט געוואלט נאכטון.

ווי בעוואוסט איז לאוואלס רעגירונג אויפן געביט פון דער אינטערנאציאנאלער פאליטיק נישט פעהיגער צו א ווירקזאמען ארויסטריט ווי די פריהעריגע רעגירונגען. זי האט נישט קיין מאראלישע אונטערשטיצונג אין לאנד. א רעגירונג, וואס איז געצוואונגען צו רעגירען מיט דער הילף פון דעקרעטען קען נישט פיל אויפמערקזאמקייט ווענדען אויסערליכע ענינים. די פאליטישע קרייזען אין לאנדאן פערשטעהען די דאזיע לאגע, אין וועלכער עס געפינט זיך פראנקרייך אין איצטיגען מאמענט, די פערשטענדיגונג מיט פראנקרייך איז די חוט־השדרה פון דער ענגלישער פאליטיק און אין ענגלאנד ווינשט מען זיך גארנישט אזוי שטארק ווי דאס, אז די ענגליש - פראנצויזישע צוזאמענארבייט זאל ווערען צום אינטענסיווסטען. דערויף איז אבער נויטיג, אז דער פראנצויזישער פערבינדעטער זאל בעקומען בעוועגונגס - פרייהייט אין אויסלאנד. ביז דאס וועט נישט געשעהען מוז די ענגלישע פאליטיק זיך בענוצען מיט ציטוויליגע מיטלען.

מיניסטער האאר האט נישט געשפארט קיין לויב געזאנגען אויפן אדרעס פון דער פעלקער־ליגע, אלס אן'אינסטרומענט פון געמיינזאמער אקציע לטובת דעם שלום. ווי מיר האבען שוין אמאל אנגעוויזען, איז זשענעווע פאר דער ענגלישער רעגירונג אן'אויסגעצייכענט מיטעל צו געווינען די עפענטליכע מיינונג. סער סעמיועל האאר האט אבער געגעבען צו פערשטעהען, אז פאר איהם, ווי אויך פאר דער גאנצער רעגירונג איז די פעלקער־ליגע נאר א מעכאניזם, וואס האט די אויפגאבע אפצוהיטען דעם אינטערנאציאנאלען שלום. די פעלקער־ליגע נישט זייענדיג אליין פאר זיך קיין ציל איז נישט אונבעריהרליך. און בעת דער לעצטער סעסיע פון ראט פון דער ליגע האט מיניסטער אידען גענומען א שטעלונג אין דער איטאליעניש - אביסיניען קאנפליקט, האט ער געגעבען א בעוויז פון זיין אויפריכטיגקייט, אבער אויך פון מאנגעל אין געשיקטקייט. ער האט ארויסגערופען דעם איינדרוק, אז ענגלאנד פבמיהט זיך צו פערטיידיגען די פעלקער־ליגע און איהרע רעכט געגען אלע עווענטואליטעטען.

וואס שייך ווידער אביסיניען מוז מען זאגען, אז די ענגלישע דיפלאמאטיע איז געווען מעכטיג און האט בכלל פיל גליק, אז זי זאל זיך קענען מודה זיין צו א מפלה. די אינטערוועניץ פון מיניסטער אידען אין רוים איז אהן שום ספק אזא מפלה, וואס די ענגלישע דיפלאמאטיע האט געליטען. עס איז געווען נאאיוו צו ערווארטען, אז מוסאליני זאל מסכים זיין אויף א לאגע, וואס זאל אין דער צוקונפט געבען א סיבה צו א קאנפליקט מיט אביסיניען אבער שוין א בעסער בעוואפענטע. עס איז אויך געווען נאאיוו דאס צו האלטען אזוי בסוד, אז אפילו אדורכפאהרענדיג דורך פאריז קיין רוים, האט אידען מיט קיין איינציג ווארט נישט דערמאהנט דעם פרעמיער לאוואל וועגען זיין געפלאנטען פארשלאג.

איצט זוכט די ענגלישע רעגירונג א מיטעל צו דערגרייכען א שלום - קאמפראמיס צווישען ענגלאנד און אביסיניען. ווי בעוואוסט, ווילען איצט די ענגלישע פאליטישע קרייזען א געמיינזאמע קאנפערענץ צווישען ענגלאנד, פראנקרייך און איטאליען. נישט אנריהרענדיג די רעכט פון דער פעלקער־ליגע וואלטען אזעלכע געשפרעכען פולשטענדיג געקענט צופרידענשטעלען איטאליען, נישט אנריהרענדיג דער ביי די סובערענע רעכט פון אביסינישען קעניג.

דער טאן פון דער ענגלישער פרעסע פון די לעצטע טעג בעוויזט, אז אביסיניען האט איצט דארט וועניגער סימפאטיע ווי פריהער. מען הויבט זיך אן צו דערמאהנען, אז די ענגלישע קאלאניע סודאן ליידט שטארק צוליב דער שכנות מיט אביסיניען, וועלכע להיפוך צו די פרינציפען פון דער פעלקער־ליגע, טאלערירט בעוואפענטע איבערפאלען מיטן ציל צו כאפען שקלאפען צווישען די שבטים, וואס אונטערליגען דער ענגלישער הערשאפט. סער סעמיועל האאר וואלט, אהן שום ספק מיט מעהר נאכדרוק גערעדט וועגען דער נויטווענדיגקייט צו בעראטען זיך אין דרייען, ווען ער וואלט געוואוסט, אז זיינע פארטנערען: דער פראנצויזישער און איטאליענישער זענען מיט איהם מסכים".

—=—

ווי אזוי דייטשלאנד גרייט זיך צו מלחמה

אויטאמאטישע ביקסען אנשטאט זינגערס ניי־מאשינען, קינסטליכע בליצן

די לעצטע שרעקליכע קאטאסטראפע אין דער דייטשער פאבריק פון אויפרייס מאטעריאלען און ריינסדארף האט ווידער געווענדעט די אויפמערקזאמקייט פון דער גאנצער וועלט אויף דער דייטשער בעוואפנונגס אקציע.

די איצטיגע דייטשע בעוואפנונגס אינדוסטריע געפינט זיך אונטער דער פסדרדיגער אויפזיכט פון דעם מיליטערישען בעוואפנונגס אינסטיטוט אין שארלאטענבורג. דער דאזיגער אינסטיטוט האט אין יעדער בעוואפנונגס פאבריק זיין פארשטעהער וואס האט אין דער פאבריק דעם הויפט אויפזיכט און בעזיצט דאס רעכט פון דיספאזיציע. דער אינסטיטוט האט צוויי אפטיילונגען: א אפטיילונג פאר דער פראדוקציע פון געוועהר און אויפרייס שטאפען, און א אפטיילונג פאר דער פראדוקציע פון גיפטיגע גאזען. ווי בעוואוסט האט מען נאך דער לעצטער קאטאסטראפע אין רייכסדארף קיינעם נישט צוגעלאזט צום ארט פון דער קאטאסטראפע. און דאס איז גאנץ פערשטענדליך פארוואס. די גאנצע דייטשע בעוואפנונגס אינדוסטריע ארבייט אונטערן שלייער פון געהיימניס און וועגען איהר פערנעם זענען אינפארמירט נאר די דייטשע מיליטערישע ספעציאליסטען: אויסגעקליבענע מיטגלידער פון די היטלעריסטישע שטורמיסטען שטעהען אויף דער וואך ביי די פאבריקען, ארומרינגלענדיג זיי מיט א געדיכטער און ברייטער וואך. גאנץ אפט האנדעלט עס זיך וועגען פאבריקען, וועגען וועלכע מען מיינט, אז זיי ארבייטען אויס צעלולאָז אדער אנדערע זאכען און וועלכע פראדוצירען אין דער ווירקליכקייט געוועהר א.א.וו. דאס מאסקירען די פאבריק גרייכט אזוי ווייט, אז למשל די בעקאנטע פאבריק פון זינגערס נייה מאשינען ארבייט איצט אויס אויטאמאטישע ביקסען. לויט ידיעות פון מאסגעבענדע קרייזען ארבייט איצט אין דייטשלאנד 150 גרויסע פאבריקען פאר דער קריגס פראדוקציע. די גרעסטע פון די פאבריקען געפינען זיך אין וועסטפאליען, אין לעכיועלד און ווירגענדארף. אבער דא ווערען נישט פראדוצירט נישט קיין קוילען און נישט קיין גראנאטען. די דאזיגע ארטיקלען, ווי מען שמועסט, ווערען איצט נישט פראדוצירט: 150 טויזענד מענער און פרויען, וואס ארבייטען אין די פאבריקען ארבייטען אויס א ספעציעלען פולווער. ער האט א אויסערגעוועהנליכע אויפרייס קראפט, האט נישט קיין רויך און זיינע פאלגען זאלען זיין געוואלדיגע.

דער הויפט אויפמערקזאמקייט ווערט איצט אין דייטשלאנד געווענדעט אויף דער פראדוקציע פון אויפרייס מאטעריאלען אמאניאל, אמאניט און פוקרין זויערע, קודם כל דעם לעצטען שטאף. די דאזיגע מאטעריאלען וואס זייער פראדוקציע איז פערהילט אין א גרויסען סוד, דינען אנצופילען באמבעס, טארפעדעס און מינען.

א חוץ דעם האט מען אין דייטשלאנד ערפינדען א פולשטענדיג נייעם מין קוילען צו ביקסען. א ספעציעל צוגעפאסטער שטאלענער מאנטער אין וועלכען עס האט זיך פריהער געפינען בליי, איז איצט אויסגעפיהלט מיט פערפליסיגטער לופט. ביי דעם קלאפ פון שאס רופט די קויל ארויס אין שטח פון 100 מעטער ארום עהנליכע פאלגען ווי די בעקאנטע דום־דום קוילען. איהר קראפט זאל זיין 200 מאל שטארקער ווי די קראפט פון די אלטע קוילען. די דאזיגע קוילען רופען זיך ס־קוילען און שטעלען מיט זיך פאר די פולקאמסטע ערהאבערונג פון דער טעכניק.

א אנדערע ערפינדונג זענען די טערמיט באמבעס, וואס שאפען א טעמפעראטור ביז 3600 גראד. צוליב וואס מען קען זיי נישט פערלעשען.

א ווייטערדיגע דייטשע אויסארבייטונג אויף דעם געביט איז די פראדוקציע פון גאזען, וואס קאנצענטרירט זיך הויפטזעכליך אין די בעקאנטע פארבען פון א. ג. פארבען־אינדוסטריע, צו וועלכע עס געהער אויך די באדענישע אנילין־פאבריקען. דא אייגענטליך געפינט זיך דער צענטער פון דעם טויט וואפען פון דריטען רייך. דא ווערען דאס אויסגעארבייט די גיפטיגע גאזען וועגען וועלכע מיר ווייסען אזויפיל פון די פרעסע מעלדונגען, אז געגען זיי איז נישט פערהאן קיין שום שוץ־מיטעל. זייער ווירקונג אויף די אטמונגס־רעהרען איז א גאלדיגער און טויטליכער.

א חוץ דעם בענוצען זיך גאר די דייטשען אין א בעדייטענדער מאס מיט עלעקטריציטעט. מיט דער הילף פון ליכט־קאמערלעך, דערגרייכען די דייטשע ארטילעריסטען א הונדערטפראצענטיגע זיכערקייט אין צילען. ביז 500 קילאמעטער קען מען מיט דער הילף פון די עלעקטרישע כוואליעס אנפיהרען גענוי מיט עראפלאנען א. א. וו.

די נייעסטע דערגרייכונגען פון דער דייטשער בעוואפנונגס פראדוקציע זאל זיין נישט מעהר און נישט וועניגער ווי א קינסטליכער בליץ.

וועגען דער דאזיגער ערפינדונג ווייסען מיר דערווייל אמווייניגסטען. אבער דאס וואס מען ווייסט איז אויך שוין גענוג. א דאנק ספעציעל קאנסטרואירטע גענעראטארען זאל מען קענען אויף קורצע צייט־אפשניטען אויסארבייטען עלעקטרישע שרעמונגען פון א שפאנונג ביז 10 מיליאן וואלט. צאהלרייכע עקספערימענטען האבען בעוויזען, אז די דאזיגע גענעראטארען קענען ארויסשיקען בליצען אויף א שטח פון עטליכע הונדערט מעטער...

רעוואלוציע אין לעבען פון דער טערקישער פרוי

„עס אונטערליגט נישט קיין ספק, אז די טערקישע פרוי וועט בעווייזען צו ערפילען די נייע און שווערע אויפגאבען, וואס עס לייגט אויף איהר ארויף דאס פאטערלאנד". דאס איז געווען דער ענטפער קעמאל פאשאס, די טערקישע פרויען, וואס זענען געקומען איהם דאנקען צוליבן פערעפענטליכען דאס געזעץ, וואס האט זיי געגעבען וואהל רעכט צום פארלאמענט.

א פאקט איז אז די נייע טערקישע רעפובליק האט זעהר א סך צו פערדאנקען די פרויען. די ראלע וואס די טערקישע פרויען האבען געשפילט בעת די קאמפען פאר דער אונאפהענגיגקייט איז א שעהנער ביישפיל פון דרייסטקייט און זעלבסטאפפערונג. דאס טערקישע פאלק האט איהר אפגעגעבען פערעהרונג דורך איינע פון די דריי פיגורען וואס שטעהען אויף דעם פאסטומענט פון נצחון דענקמאל אין אנגארע און וואס סימבאליזירט א פרוי וואס ווארפט א גראנאט.

די פרויען אין טערקיי פערנעמען היינט פאסטענס אין באנקען, שולען און אוניווערזיטעט. די יורידישע אפטיילונג פון אוניווערזיטעט האט אין פערגאנגענעם יאהר געהאט 300 סטודענטקעס. מען טרעפט יונגע מיידלעך, וואס ארבייטען אין פראספעקטאריומס פון דער וועטערינאריע־אפטיילונג. זיי שטודירען אויף דער פאליטעכניקום, זיי בעקומען דיפלאמען פון דער העכערער פאסט, טעלעפאן און טעלעגראפען־שולע. דער אוניווערזיטעט אין סטאמבול האט אין יאהר 1933 געהאט 320 סטודענטקעס אויף פיזיק און 75 אויף כעמיע. אין די פרייע פראפעסיעס איבעריאגען די טערקישע פרויען אפילו די אייראפעאישע פרויען. איינציגע פון זיי האבען צוגעגרייט די העכסטע שטופען אין ליטעראטור און רעכט. די פרוי באיאן רעמיסיע סאלי האט נאכ'ן ענדיגען דעם שטודיום און בעקומען דעם דאקטאראט אין פראנקרייך, פערנומען די קאטעדרע פון כעמיע אויף דער אוניווערזיטעט. אנדערע ארבייטען אויף הויכע פאסטענס אויף ריכטער, אדוואקאטען, דאקטוירים, כירורגען, דענטיסטען, אפטייקער, כעמיקער, זשורנאליסטען, אפילו ארכיטעקטען. אנדערע ווידער פערנעמען הויכע מלוכה־אמטען, וואו זיי ערפילען זעהר פעראנטווארטליכע פונקציעס.

מען טרעפט אויך פרויען אויף אלע געביטען פון דער אינדוסטריע, וואו מען האט זיי אהן בעווארענישען אנערקענט פולע גלייכבערעכטיגונג אין דער ארבייט.

אויך אין דער קונסט האבען זיך אויסגעצייכענט א סך פרויען. אויף די אויסשטעלונגען, קאנצערטען און טעאטער־פארשטעלונגען, איבעראל זענען רעפרעזענטירט פרויען. אין אנגארע איז איצט אפילו געגרינדעט געווארען א באלעט־שולע.

פערשידענע פליה־קאמיסיעס פון פרויען בעזוכען די פראווינץ, לערנענדיג די פויערטעס און אויפקלערענדיג זיי וועגען דעם וואוילטאג פון דער אייראפעאישער ציוויליזאציע. אלס ביישפיל קען דינען דער אינסטיטוט פון אימעטא אינענו, א פראפעסיאנעלע שולע פאר פרויען, וועלכע איז לוים דער מיינונג פון מאסגעבענדע אייראפעאישע פערזענליכקייטען, די בעסטע אויף דער וועלט.

אין דעם מאדערנסטען און אלע פרטים בנין לערנען זיך מעדליך און אין אוונד אויך דערוואקסענע פרויען – הויזווירטשאפט, אדער ספעציאליזירען זיך אין עפיס א סך צו וועלכען זיי פילען א בערוף.

אלע צווייגען פון דער קאך־קונסט, שניידעריי, קינדער־ערציהונג, און קראנקען־פלעגערינס ווערען דארט פראקטיש און טעארעטיש שטודירט, ווי אויך סטענאגראפיע, בוכהאלטעריע און שרייבען אויף א מאשין.

מיט דער קליידונג אונטערשיידען זיך נישט די מאדערנע טערקישע פרוי פון די פרויען אין מערב־אייראפע. יונגע טערקישע פרויען בעטייליגען זיך מיט א זעלבסטזיכערקייט און נאטירליכקייט אין די שעהנהייטס־קאנקורסען, טאנצען און שפילען אין ברידזש, מען טרעפט זיי אויף בעיענען און אין ספארט־קלובען.

צי זענען די טערקישע פרויען בעקומענדיג די פרייהייט, נישט דעמאראליזירט געווארען? בעוויס, אבער אפילו אין טערקיי איז די פרוי נאר א פרוי. קודם כל האבען די פרייהייט נישט בעקומען מיטאמאל. זיי האבען אבער געגעבען א בעוויז פון גרויסען אויסדויער און קענען אויפווייזען אויף אזעלכע דערגרייכונגען, אז זיי רופען ארויס דעם העכסטען פערטרויען, און דערראבערען אלע רעכט צו וועלכע זיי האבען נאר געהאט פרעטענסיעס.

אין טערקיי עפענען זיך ברייטע האריזאנטען פאר דער טעטיגקייט פון דער פרוי, וואו עס האנדעלט זיך נישט וועגען קאנקורענץ מיט דעם מאן, נאר וועגען צוזאמענארבייט פאר דער טובה פון גאנצען פאלק.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג, 15 יולי ר"ד תמוז תרצה

זון-אויפגאנג 3.32
זון-אונטערגאנג 7.51

נ"ע יהודה לייב אוריסאן

נעכטען איז אין עלטער פון 59 יאהר גע— שטארבען דער אין לאדז גוט בעקאנטער עסקן לייב אוריזאן ז"ל.

געקומען קיין לאדז פון וואלקאוויסק איז ער אלס 9 יעהריגער יונגעל צוזאמען מיט זיין פא- טער עזריאל צבי ז"ל. וועלכער האט בשעתו גע פיהרט אין לאדז איינע פון די גרעסטע קאמיסיאנס- געשעפטען. דער פערשטארבענער וועלכער שטאמט פון „בעל-הלבוש" (ר' מרדכי יפה), האט בעקומען א שטרענג-נאציאנאלע דערציהונג, און שוין אין די יונגע יאהרען גיט ער זיך אפ מיט געזעלשאפט- ליכער ארבייט. מיט'ן גאנצען ברען ווארפט ער זיך אריין אין דער ציוניסטישער בעוועגונג, וואו ער איז אקטיוו געווען טעטיג ביז דער לעצטער מינוט.

ער איז געווען א מיטגליד פון ציוניסטישען ועד העירוני, חבר פון פארטיי-ראט, דאזאר אין דער קהלה, מיטגליד פון „אהל יעקב". זיינער צייט איז ער געווען עקזעקוטיוו-מיטגליד פון אמע- ריקאנער קאמיטעט.

מיט יאהרען צוריק, איז ער געווען וויצע - פרעזעס פון יתומים-הויז (פ. מארסקא 91), און אין יאהר 1924, ווען ס'האט זיך געגרינדעט דער אינטערנאט פאר יודישע קינדער און פארמע אין „העלענובעק", איז ער געווען איינער פון די אי- ניציאטארען און מיטגרינדער פון דער געזעלשאפט ער איז געווען איינער פון די ערשטע, וואס האט

געשפענדעט א גרויסע סומע לטובת דער אינסטי- טוציע, די דאזיגע שהנע טהאט איז געווען א ביישפיל פאר אנדערע פערמעגליכע יודען, וואס

האבען דאן נאכגעטון דאס זעלבע.

א חוץ „העלענובעק", איז נישטא אין לאדז איין אינסטיטוציע, וועלכע איז פון איהם נישט געשטיצט געווארען מיט דער ברייטער האנד. אבער נאך מעהר האט ער געשטיצט ארימע יודען בסתר. זיין טיר איז אייביג געווען אפען פאר געדריקטע, יעדען האט ער בעגעגענט מיט זיין ליבליכען שמייכעל. פאר יעדען האט ער געהאט א גוט ווארט. ס'איז נישט געווען דער פאל, ווען ער זאל זיך אפזאגען צו העלפען א יוד, ער האט ביי קיינעם נישט געהייסען ווייזען זיין פאליטישע לעגיטימאציע. פאר איהם זענען אלע יודען געווען גלייך, בפרט ווען ס'האט זיך געהאנדעלט ביי ארויסהעלפען א געדריקטען.

א מענש מיט גוטע מידות, וואס ער האט גע'ירשנ'ט ביי זיין פאטער עזריאל צבי ז"ל. אלס גרויסער למדן האט ער זיך דערווארבען א גוטען נאמען ביי אלע קרייזען פון דער יודישער בעפעלקערונג. עס איז דערום קיין חידוש נישט, וואס דער טויט פון דעם איבערהאל געאכטעטען לייב אוריזאן ז"ל, האט אין דעם יודישען לאדז גע- מאכט אזא דערדריקענדען איינדרוק. דערהויפט וועלען די אבדה שטארק פיהלען די אינסטיטוציעס וואו דער נפטר איז געווען אקטיוו טעטיג. וואו ער האט אוועקגעגעבען די בעסטע יאהרען פון זיין לעבען — זיי האבען אין איהם פערלוירען אן אי- אומערזעצליכע קראפט, אן'עהרענהאפטען און אן אויפריכטיגען מענש. אן'איידעלע נשמה מיט א גוט פיהלענד יודיש הארץ.

היינט וועט דאס יודישע לאדז בעגלייטען אי- נעם פון די בעסטע זיהן צו זיין אייביגער רוה. זאל איהם די ערד גרינג זיין!

היינט דער לעצטער טערמין
פון געניסען פון די שטייער-הנחות

היינט מאנטאג דעם 15, איז דער לעצטער טער- מין פון דערפילען די בעדינגונגען, וועלכע ער- מעגליכען צו געניסען פון שטייער-הנחות.

דאס פינאנץ-מיניסטעריום מיט'ן „אקולניק" פון 18 ד. י. ל. ד. 5. 35|1|22099 האט פארב- רייטערט די ראהמען פון דער פעראָרדנונג פון 15 אפ- ריל 1935 די אלע צאהלער, וועלכע האבען זיך אי- בערצייגען, אדער איבערטראגען די אונטערנעהמונג אין א צווייטען שטייער-אמט, געניסען פון אלע הנ- חות, זיי דארפען אריינטראגען אין די שטייער-אמ- טען וועגען דעם ספעציעלע ביטעס.

די אלע צאהלער, וואס האבען איבערגענומען א אונטערנעהמונג, וועלכע האט אלטע שטייערן-חו- בות געניסט פון אלע שטייער-הנחות, אויב ס'זענען פארהאן בעווייזען, אז דער פרישער אייגענטימער האט זיך אנערקענט צו די אלטע שטייער-חובות פון דער אונטערנעהמונג, אויב זיי וועלען ביז'ן 15 יולי אריינטראגען א ספעציעלע ביטע. די אלע, וועמענס אונטערנעהמונגען עקזיסטירען שוין נישט, קענען אויך געניסען פון אלע שטייער-הנחות אויב זיי האבען אין דער צייט פון 1 אפריל 1933 ביזן 1 אפריל 1935 עפעס איינגעצאהלט אויף די אלטע שטייערן.

די אלע, וועלכע האבען ביזן 1 יוני נישט צו- געצאהלט די פעהלענדע סומע, בכדי צו קענען גע- ניסען פון די הנחות, קענען דאס טון אמשפעטס- טענסט ביז היינט און גלייכצייטיג אריינטראגען א ספעציעלע ביטע.

דאס העכסטע געריכט וועגען ענינים פון שחיטה

(א) לעצטענס האט דאס העכסטע געריכט ארויס געגעבען א פסק-דין, בנוגע דער יודישער רעליגיע- זער שחיטה. לויט דעם דאזיגען פסק איז נישט פאר האן אזא בערוף, ווי ר'טועלער שוחט, נאר פראסט פשוט א בערוף פון שוחט, די ארבייט פון וועלכען עס בעשטעהט אין שחט'ן בהמות און עופות.

ריטועלע שחיטה איז א בערוף, וואס איז פערבינדען מיט א רעליגיעזען דין און דאס אויס- פיהרען פון א רעליגיעזען דין — הייסט נישט אויספיהרען א בערוף, נאר אן'אקט פון אמונה גראד אזוי מצד דעם, וואס פירט אויס די שחיטה, ווי אויך מצד די, וואס בעאויפטראגען איהם צו שחט'ן די בהמה, אדער עוף, וואס איז בעשטימט פאר זייער בעשפייזונג, און וואס ווערט אדורכגעפירט, אין הסכם מיט די פארשריפטען פון זייער רעליגיע.

דאס אדורכפיהרען פון שחיטה דורך א שוחט וואס איז נישט בעאויפטראגט דורך אן'אנערקענטען רב איז אין א געוויסער מאס אן'אפטריניגקייט. אזוי ווי די מלוכה אנערקענט באמת נישט קיין סעקטאנטעריי, אבער זי בעשטראפט זיי נישט, אנערקענענדיג געוויסענס-פרייהייט, דעריבער ווערט אויך די שחיטה-פראצעדור נישט בעטראכט פאר קיין פערברעכען.

מעשי יום-ראשון

(א) אונזער היגער עולם איז שטרענג געטריי די אנגענומענע טראדיציעס פון זונטאג-רוה. אויב אבער עס רוהט דער היגער „סמבטיון" (לודקע בלע"ז) אויב עס רוהען די יודישע געוועלבער, רוהען אבער נישט די ידי עשו און קלעפ פליהען ווי האגעל.

בסך-הכל איז פאגאטאוויע נעכטען ארויסגע- פען געווארען צו העלפען צעשלאגענע און פאל- גענדע פאלען:

צו דער 65 יעהריגער ראזאליע וואשיאק (קאשוקאווע 15), צו דער 44 יעהריגער לאקאדיע באנטשאק (בזשעזשינער 141), צום 39 יעהריגער יוזעף אגלושקא. (סטאשיץ-גאס 121) צום 31 יעה- ריגען ווינצענטי פאלוך (ליפאווע 58), צום 40 יע- ריגען באליסלאוו בארטשאק (מלינארסקע 26) צו קאזשימיערזש קראיעווסקי (קאנטנע 108) צו מיכאל זינמונד גורסקי (פארק זשרודליסקא) צו יוזעף שטורם (אוזשענדניטשע גאס), צו מאריאן דעניקאנסקי (אבארניצקא 17) צו יאן דעמבינסקי (לענטשיצקא 42)

דער סך הכל האלט אוים—נישט צו פערזינדיגען

געשטאכען א יודישער בחור

אויפ'ן שאסעי, וואס פיהרט קיין טאפילאוו איז צושטאכען געווארען מיט א מעסער דער 16- עהריגע ר שלמה בארנשטיין, וועלכער וואוינט אויפן טאפילאווער שאסעי.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענד.
זונטאג פון 9–1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזן

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20

יונג-טעאטער
קינסטל. אנפיהרונג: ד"ר מיכאל בראנדט.
רעזשי: ד"ר בראנדט.
געשט אלטונג פון ווים: אור- באן באר, מיט'ן אנטייל פון גאנצען אנסאמבל.

היינט מאנטאג 9.15 אווענט
„באסטאן"
בילעטען צו בעקומען א גאנצען טאג איז „קולטור-ליגע" און ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

מיניסטעריאלע קאמיסיע
וועגען עקספארט מעגליכקייט קומט מארגען קיין לאדז

מארגען, דינסטאג ד. 16-טען ד. ח. קומט קיין לאדז א צווישען מיניסטעריאלע קאמיסיע מיט'ן דירעקטאר פון מלוכה'שען עקספארט-אינסטיטוט אן דער שפיץ, כדי אויפ'ן ארט צו פיהרען געשפרעכען וועגען אקטועלע ענינים וואס שייך דעם עקספארט.

די קאנפערענץ וועט פארקומען אין דער האנ- דעלס-קאמער, כדי פעראינטערעסירטע פערזאנען זאלען האבען די מעגליכקייט זיך צו פערשטענ- דיגען מיט דער קאמיסיע.

שטרענגע שטראפען
פאר עובר זיין די פארשריפטען פון פארזיכטיגע פאהרען

אין דער לעצטער צייט טרעפען זיך זעהר אפט אומגליקספאלען פון ניט פארפאהרען דורך אוי- טאס, מאטאציקלען, פוהרען א.ד.ג. דאס קומט אפט פאר צוליב דעם, וואס די שאפערען און פוהר- מאנען לעגען נישט קיין אכט אויף די פארשריפטען וועגען פארזיכטיגען פאהרען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דער לאדזער שטאטישער סטאראסטא ארויסגעגעבען א פעראָרד נונג וועגען שטרענגען קאנטראלירען צי עס ווערען אפגעהיט די פערפליכטענדע פארשריפטען ביים פאהרען. צו דעם ציל וועלען ספעציעלע פאליציי- פאטראלען ארויסגעשיקט ווערען אין פערשידענע צייטען פון טאג און אפילו נאכט, וואס וועלען ספע- ציעל אכט לעגען אויף דעם אופן פון פאהרען אויף די גאסען און וועגען. פאר עובר זיין די פארשריפטען פון פארזיכטיגען פאהרען, דראהט א שטרענגע שטראף.

א מיאוסער טעות פון א פריזיר
אנשטאט אדעקאלאן בעשפריצט א קליענט מיט קארבאל

אין א פריזיער אנשטאלט אויף פאלודניאווא- גאס איז פארגעקומען זיך אפראזירען, דער ווארשאווער סוחר לייב בינשטאק.

על-פי טעות האט דער פריזיער, נאכ'ן ראז- זירען, אנשטאט מיט אדעקאלאן בעשפריצט דעם קליענט מיט קארבאל און איהם אפגעברוהט דאס פנים.

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט דעם גע- בעריהטען ערטיילט די ערשטע הילף.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

היינט מאנטאג ד. 15 יולי דארפען זיך צושטע לען די פאבאר-פליכטיגע פון יאהרגאנג 1914 און עלטערע, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2. 3. 5. 8, 9 און 11 פאליציי קאמיסאריאטען. וואס האבען זיך צוליב וועלכע עס איז סיבות נישט צוגעשטעלט צו דער צייט צום פאבאר.

אפטייקען.
היינטיגע נאכט-דיזשורען

היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטיי- קען: א. פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10), א. כא- רעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער, (פיעטריקאווער 46), מ. עפשטיין (פיעטריקאווער 225), ז. גארטשיצ- קי (פשעיאזד 59), נ. אנטאניעוויטש (פאביאניצ- קא 56).

א טראמוואי אראפ פון די שינעס

(א) נעכטען ביי טאג אויף ראג פיעטריקאווער און אנדזשעיע ביי דער קרייצונג פון די טראמוואי- ליניעס, איז דער טראמוואי נומער „0" אראפ פון די שינעס.

דער טראמוואי-פערקעהר איז צוליב דעם איבערגעריסען געווארען אויף 10 מינוט. קיין אומ גליק מיט קיין מענשען איז נישט געשעהען.

ארונטערגעפאלען פון די טרעפען

(א) אין הויז פון 28-טען קאניאווער שיסער פאלק 26. איז ארונטערגעפאלען פון די טרעפען די 10-יעהריגע אנגא נאוואק. דאס קינד איז שטארק צושעדיגט געווארען. פאגאטאוויע האט איהר ער- טיילט הילף.

זעלבסטמארד פון א היימלאזען

(א) אינ'ם טרעפען-גאנג אויף באזארנע 10 האט זיך געסמט מיט יאדינע דער 24 יעהריגער היימלאזער און ארבייטסלאזער הענריק פראוויטש.

די סבה פונ'ם זעלבסטמארד—מאנגעל אין מיט לען צו לעבען: ער האט שוין צוויי טעג נישט גע האט וואס צו עסען.

פערוואונדעט בעת א טאנץ- פערוויילונג

(א) אין דארף דאליקאוו, לענטשיצער קרייז. איז בעת א טאנץ-פערוויילונג אויסגעבראכען א וואונטורע, בעת וועלכער דער 21-יעהריגער זיגמונט קאס האט געשאסען אויף דעם 33-יעהריגען אדאם סענטשקאווסקי. דעם שווער-פערוואונדעטען סענ- טשקאווסקי האט מען אפגעפיהרט אין שפיטאל, קאס איז ארעסטירט.

„אויטאמאטיש" געשלעג אין אן'אויטאמאטישען באר

(א) אין דעם נייעם באר „לורס" פיעטריקאווער 82 איז אלע טאג לעבעדיג און לוסטיק. ספעציעל „חגא" האט זיך געמאכט שבת אין אווענט ווען א פאר שכורים פון צווישען די בעזוכער האבען געפאדערט ביי א קעלנער, אז ער זאל געבען נאך משקה און יענער האט זיך דאס אפגעזאגט צו טון.

בענקלעך האבען אנגעהויבען צו פליהען אין דער לופט און די שכורים האבען זיך גענומען „אויטאמאטיש" צו דעמאלירען דעם אויטאמאטישען באר און ערשט די אנגעקומענע פאליציי האט די אוואנטורניקעס געצוואונגען צו ארדענונג און אפגע- פיהרט זיי אין קאמיסאריאט.

אין ציעכאצינעק
איז צו בעקומען טעגליך דעם
נייעם
פאלקסבלאט
ביי ש. סוכעצקי,
זדראיאווא 10.

אקציע אנצוקניפען נעהנטערע האנדעלס-בעציהונגען צווישען שוועדען און פוילען

קאנסול מאקס קאהן איינגעלאדענט אויף א בעזוך קיין שטאקהאלם

מיט א צייט צוריק איז אין לאדז געגרינדעט געווארען, לויט דער איניציאטיוו פון קאנסול מאקס קאהן, א פויליש-שוועדישע געזעלשאפט. די דאזיגע געזעלשאפט, האט זיך געשטעלט פאר א ציל, צו פערבינדען לאדז, דעם „פוילישען מאנטשעסטער", מיט שוועדען, סיי אויפןווירטשאפטליכען, פאליטישען און געזעלשאפטליכען געביט. ארום דער דאזיגער געזעלשאפט, גרופירט זיך ביי אונז אין שטאט, די שוועדישע קאלאניע, וואס וואוינט אין לאדז, ווי אויך א רייה געזעלשאפטליכע טוער און ווירטשאפטס-לייט.

די דאזיגע געזעלשאפט האט אין משך פון איהר קורצער עקזיסטענץ זעהר פיל אויפגעטון, פערביגדענדיג א לעבהאפטען ווירטשאפטליכען און געזעלשאפטליכען קאנטאקט צווישען לאדז און שוועדען. פאר זיין גרויסער פראפאגאנדע - ארבייט לטובת שוועדען אויפן פוילישען באדען, איז קאנסול מאקס קאהן, שוין עטליכע מאל אויסגעצייכענט געווארען דורך די שוועדישע אפיציעלע קרייזען. איצט איז ער איינגעלאדען געווארען דורך די פיהרענדע פערזענליכקייטען אין שוועדען, צו בעזוכען שטאקהאלם, וואו עס ווערט פאר איהם פארגעברייט א פייערליכער קבלת-פנים.

קאנסול מאקס קאהן

אין די נאהענטסטע טעג פאהרט ער אפ פון דעם פוילישען האפען גדיניע מיט דער „קאש - טשיושקא"-שיף קיין שוועדען. צוזאמען מיט איהם פאהרען אויך קיין שטאקהאלם די אנגעזעהענסטע טוער פון דער לאדזער פויליש-שוועדישער געזעלשאפט. איניגע דירעקטארען פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור".

עס וועלען אין שטאקהאלם אפגעהאלטען ווערען א רייה קאנפערענצען מיט די ווירטשאפטליכע פערזענליכקייטען אין שוועדען, וועגען אנקניפען נעהנטערע האנדעלס - בעציהונגען צווישען שוועדען און פוילען און בעזונדערס לאדז.

קאנסול מאקס קאהן וועט זיין דער גאסט פון שטאקהאלמער אויבער-ראבינער. דעם בעריהמטען געלעהרנטען פראפעסאר ד״ר ערענפרייז.

גרויסער יוסף קאמען-אווענד וועט זיין דער אינטערעסאנטסטער אין דעם היינטיגען סעזאן

דער גרויסער טעאטראלישער פעסטיוואל לכבוד דעם בעריהמטען יודישען ארטיסט, ה׳ יוסף קאמען, האט ארויסגערופען א שטארקע פעראינטערעסירונג צווישען די צאהלרייכע פערעהרער און פריינד פון דעם בעליבטען קינסטלער און עס איז איצט א גרויסע נאכפראגע אויף די בילעטען.

די פעראינטערעסירונג מיט דעם אווענד האט איהר סיבה, אין דער ערשטער רייה — אין דער פערזענליכקייט פונם ארטיסט ה׳ קאמען אליין, וועלכער איז איינגעבאקען אין הארצען פון די צעהנדליגער טויזענדער לאדזער יודישע טעאטער-בעזוכער, וואס האבען איהם בעוואונדערט אין פערשידענע ראלען, בעת ער האט, אלס ערשטער ארטיסט, געשפילט אין דער „ווילנער טרופע". צווייטענס — זאל טאקי דער אווענד גופא זיין איינער פון די אינטערעסאנטסטע אין דעם איצטיגען טעאטער-סעזאן. ווייל אין איהם וועלען זיך בעטייליגען ערשטראנגיגע קינסטלער פון לאדז און ווארשא.

צווישען פיל אנדערע וועלען אויף דעם קאמען אווענד אויפטרעטען: דער בעריהמטער יודיש-פוילישער ארטיסט ה׳ מיכאל זניטש, דער פאפולערער און בעליבטער באלאדען-דיכטער, ה׳ איצעק מאנגער, א. א.

לודוויג זאץ אלס „דער גזלן" צום לעצטען מאל

דער גרויסער קינסטלער לודוויג זאץ שפילט היינט צום לעצטען מאל דאס הערליכע שטיק „דער גזלן", ווער ס׳האט נאך נישט געזעהן דעם געניאלען לודוויג זאץ אין „גזלן" מוז דאס היינט זעהן.

מארגען טרעט אויף לודוויג זאץ אין דער גלענצענדער קאמעדיע „דער ליידיגגייער" ווי מיר וועלען האבען, דאס געלעגענהייט צו זעהן דעם גרויסען קינסטלער אין א גאנץ אנדערע ראל. און אונטערשיידען דאס פילזייטיגען טאלענט פון לודוויג זאץ.

לעצטע טעג „באסטאן"

נאך נאך עטליכע טעג וועט געשפילט ווערען דער אינטערעסאנטער רעפארטאזש א. ג. „באסטאן" די פיעסע וואס האט א גרויסען ערפאלג ביים לאדזער פובליקום וועט שוין אין די נאענטסטע טעג אפטרעטען איהר ארט דעם פרייליכען ספעקטאקל א. ג. „טרופע מאנאנפאפ", ווער עס האט נאך נישט געזעהען „באסטאן" מוז זיך דעריבער צואיילען.

איינציגע הנחה-פארשטעלונג „באסטאן"

די פארשטעלונגען פון „יונג טעאטער" האבען ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס, כדי צו מאכען צוגענגלעך דעם ברייטען עולם צו קענען בעזוכען די פארשטעלונג „באסטאן", ארדענט איין די קולטור-קאמיסיע ביי דער באראכאוו-ביבליאטעק אויף דינסטאג אנ׳איינציגע הנחה-פארשטעלונג, בילעטען אין א בעגרעניצטער צאל צו בעקומען אין דער באראכאוו-ביבליאטעק.

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אן

ארגאניזירט

„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 249-33

אויך הנחה-פעסער קיין טשעכאסלאוואקיי און יוגאסלאוויען.

און אויך דעם ווייז-חכם האט מען אריינגעפייערט...

יעקב זגערסקי איז געווען א בחור פון ישנים מין בחורים, וועלכע האלטען זיך פאר גאנצע צוואניאקעס, בעזונדערס האט ער זיך גערעכענט פאר א געריבענעם אין שידוכים-ביזנעס.

יעקב פלעגט זיך ממש קאטשען פאר געלעכטער, ווען ר׳האט געהערט, אז דער אדער אנ׳אנדערער יאלד האט זיך געלאזט פערפיהרען און אויף גלאט-כשר אפשאכטען אונטער די חופה-שטאנגען. ביי מיר — האט ער זיך כסדר געשטייפט — וועלען שוין נישט די אלע מחותנים׳שע אדער כלה׳שע קונצען אנגיין. מיך וועט מען מיט טרוקענע צוזאגענישען נישט נעהמען אין שפאן. קיין בבל אנשטאט פרימע סחורה וועט מען מיר נישט איינשליערען און אין באנק-פאלסקי נאכן נדן וועט מען מיך אויך נישט שפעטער אפשיקען. נאר מ׳וועט טאקע אויף דער זייט ברוק מוזען דאס פעקעל אויפציילען.

און ווירקליך — וויפיל מאל שדכנים האבען געפרובט דעם קנאקער אריינצוקריגען אין שטיגעל, איז עס זיי נישט געלונגען, ער האט זיך פון דער „סכנה" אלעמאל געשיקט ארויסגעדרייט. קורץ: ער האט זיך אזוי לאנג געווארפען ביז ר׳איז ענדליך אריינגעפאלען.

די געשיכטע פון זיין מפלה איז פאלגענדע:

מיט א צייט צוריק איז צו יעקב׳ן געקומען א שדכן און איהם פארגעלענט א גליק-שידוך, א מיידעל, אמת שוין אין די יאהרען און דערצו אויך נישט קיין איבעריגע שיינקייט, נאר דערפאר א בריה, א פערדינערין, אנ׳אנגעשטעלטע אויף א פאסטען מיט א גאזשע פון 75 גילדען א וואך, א חוץ אין דער זייט.

דער פאסטען איז נישט קיין שאקעלדיגער, ווי אלע אנדערע היינטיגע, מ׳שטיינס-געזאגט. פאסטענס, נאר אנ׳איביגער פעלזען-פעסטער, ווייל דער שעף איז איהר, דער כלה׳ס, הייסט עס, לייבליכער ברודער, אגב א יוד, א גביר, א גרויסער מאנופאקטור-הורטאווניק. א חוץ דעם פערמאגט אויך די כלה א גאנץ לייטישען נדן, וואס זי האט זיך טאקע אנגעזאמעלט, ארבייטענדיג ביים ברודער אויפ׳ן פאסטען. דאס געלד שטייט ביים ברודער און צו יעדער צייט קאן מען עס פון איהם ארויסנעהמען. דערזעלבער ברודער איז נאך אפילו אויך גרייט צוצולייגען צום נדן פון זיין זייט א פעטע סומע.

הכלל, דער שדכן האט וועקגעלייגט א חשבון, אז יעקב׳ן זענען אזש די אויגען איבערגעגאנגען. ער האט דעריבער דאס מאל נישט צופיל געגישטערט און ר׳איז צוגעפאלען צום שידוך, ווי צו א געבראטענס.

באלד האט ער געשריבען תנאים און אין א קורצע צייט ארום חתונה-געהאט.

ווי ס׳פיהרט זיך ביים היינטיגען וועלטיגען עולם, איז גלייך נאך דער חופה דאס יונגע פארפאלק אוועקגעפאהרען קיין זאקאפאנע פערברענגען דעם „האניג"-חודש.

אין דער היים איז אבער דערווייל פארגעקומען אנ׳איבערקעהרעניש. חעד ווייבעלס ברודער, דער גרויסער הורטאווניק, דער גאנצער „אנלעהן" פון יעקב׳ן האט זיך אויסגעגליטשט. אין א געוויסער שטאק-פינסטערער נאכט האט ער זיך אויפגעהויבען, אויסגעליידיגט דאס גאנצע קרעמעל סחורה, אויסגערוימט דאס איבעריגע ביסעל שטוכעס (הפצים) און ר׳איז צוזאמען מיט זיין בני-בית פערשוואונדען געווארען פון לאדז, ווי קאנפער.

ווען יעקב איז מיט זיין מלכה צוריקגעקומען פון זאקאפאנע און ר׳האט דערזעהען זיין בראך, אז פון שטאלענעם פאסטען און געשוואלענעם נדן איז געבליבען סך-הכל, א שפארע פארציע הארץ-ווייטאג, אז זיין גאנצע קאלקולאציע איז צערינען, האט ער אנגעהויבען חרטה צו בעקומען אויפן גאנצען עסק און דאס ווייבעל אוועקגעשלעפט צו א בית-דין, פערלאנגענדיג א גט.

דאס בית-דין האט אויסהערענדיג די טענות פון ביידע צדדים, ארויסגעטראגען אזא פסק:

ביי א יודיש פאר-פאלק איז דער מאן מחויב מפרנס צו זיין דאס ווייב. דעריבער, אויב א יונגער מאן, האט חתונה מיט דער אויסרעכענונג, אז זיין ווייב וועט ברענגען פרנסה, נארט ער זיך אליין, אדער ר׳האט געהאט א בייזע כוונה דאס ווייב אויסצונוצען צוליב מאטעריעלע טעמים.

אין ערשטען פאל, איז ער זיך אליין שולדיג און ר׳קאן צו קיינעם קיין טענות נישט האבען, האט ווידער דער צווייטער מאטיוו געהאט אנ׳ארט, איז ער בעגאנגען א נישט מאראלישע האנדלונג. אין ביידע פאלען קומט נישט דעם ווייב קיין גט, דער בעל-דבר דארף מיט איהר צוריק גיין וואוינען.

יעקב איז אבער מיטן דערמאהנטען פסק-דין נישט צופרידען. ער האלט ביים אנגעבען אויף זיין ווייב אנ׳אנקלאגע צו דער פראקוראטור, ווייל ער בעטראכט דעם גאנצען שידוך פאר אנ׳אפערע.

ארגוס.

אכטונג, לעטניקעס!

אין ווישניאווא-גורא דעם „ביילעם פאלקסבלאט"

בעקומט מען יעדען טאג 8 פריה ביים ציטונגס-פערקויפער יאמניק, ווילא קאוואל א.

בעשטעלונגען ווערען אפגעשיקט אהיים.

ר. אייזראעל

משומדים

סענסאצ. שפאנענדער ראמאן פון היינטיגען יודישען לעבען

67)

אידא האט דאס איבערגע׳חזר׳ט פארן דירעקטאר. דער רעזשיסער און דירעקטאר האבען אויף דערצו ארויסגעוויזען געדולד. דער רעזשיסער, א יונגער, הויכער, עלעגאנטער מאן מיט א ליולקע אין מויל, וועלכער האט זיך אפילו נישט געריכערט, אבער זי איז נישט ארויסגעלאזען געווארען פון די ליפען, האט געהייסען אלע אראפגעהן פון דער ביהנע, אליין צוזאמען מיט דעם דירעקטאר האט ער זיך אוועקגעזעצט פון דערווייטענס, דער מוזיקער האט זיך אוועקגעשטעלט ביים פארטעפיאן, צו וועלכען סאבא האט זיך אוועקגעזעצט שפילען, סאבא איז געווען דרייסט און האט שוין איצט פאר גארנישט מורא געהאט, זי איז שוין געווען זיכער, אז די פראבע וועט זיך איהר איינגעבען, ביי אידאן האט געקלאפט דאס הארץ. זי האט אליין נישט געוואוסט, וואס פון דעם אלעם וועט ארויסקומען. זי האט נאר געוואלט, אז ס׳זאל ווערען גוט און זיי זאלען זיך נישט דארפען ארומדרעהען אהן האפנונג און אהן אויסזיכט איבער די לאנדאנער גאסען.

— צי איז דאס אבער א טרייסט פאר מיר, האט זי זיך געטראכט, אויב סאבא וועט שוין אנגאזשירט ווערען אהער, וועט זי מיך דען אייביג אויסהאלטען? מיר האבען זיך דאך ערשט בעקענט, זי ווייס נישט ווער איך בין און איך ווייס נישט ווער זי איז, צי וועט זי וועלען נעהמען אויף זיך אזא לאסט מיך אויסצוהאלטען? ווער צווינגט זי דערצו? און אז זי וועט נישט וועלען, וואס וועל איך דאן ווייטער טון? און צי איז בכלל מעגליך, אז סאבא זאל ... ייך. ביי איהר בעסטען ווילען, שטענדיג אויס-

זי האט געפיהלט, אז פון די דאזיגע שרעקליכע און טרויעריגע געדאנקען ווערען ביי איהר גרוי די האר פון קאפ, אז זי ווערט געריהרט פון זינען...

סאבאס לאנגע פינגער האבען זיך געגליטשט איבער די קלאווישען פונם פארטעפיאן, זי האט געשפילט א פרימיטיווען פוילישען מאזור. די ענגלענדער: דער דירעקטאר, רעזשיסער און מוזיקער האבען געעפענט מויל און אויגען. די דאזיגע מוזיק איז פאר זיי געווען עקזאטיק; עפעס אזעלכעס, וואס זיי האבען נאך ביז איצט נישט געהערט. דער מוזיקער האט געהייסען נאכאמאל און נאכאמאל שפילען, ביז ס׳איז איהם געלונגען צו פערשרייבען די נאטען פון דעם דאזיגען „מאזור". דאן האט זיך דער מוזיקער אוועקגעזעצט ביים קלאוויר, ער האט געשפילט, סאבא האט איהם אין פיל שטעלען אויסגעבעסערט, זי איז אריין אין אזא עקסטאז, אז זי האט פשוט געשריגען אויף דעם מוזיקער.

— טעמפא, טעמפא, נישט פלעגמאטיש, אזוי ווי ביי אייך ענגלענדער, נאר שנעל, נאך שנעלער.

דער מוזיקער האט נישט פערשטאנען, וואס זי רעדט צו איהם, אבער לויט דעם ווי סאבא האט געמאכט מיט די הענד, האט ער פערשטאנען וועגען וואס עס האנדעלט זיך און סוף-כל-סוף האט ער זיך אלס געלערנט די קאמפאזיציע שפילען אזוי ווי סאבא האט דאס געוואלט. ערשט איצט האט זיך סאבא אויסגעטון איהר מאנטעל, אויפגעשפילעט זיך די בלוזקע אז ס׳זאל איהר זיין דאס קלייד, וואס בעקוועמער צום טאנצען און נישט קוקענדיג אויף די מאנספערשוינען, וועלכע זענען געווען אויף דער ביהנע און האבען זי געפרעסען מיט זייערע אויגען, איז זי געבליבען שטעהען האלב-נאקעט, פון הינטער די קוליסען האבען ארויסגעקוקט די קעפלעך פון די ארטיסטקעס און ארטיסטען, וועלכע האבען געוואלט זעהען, וואס פארא נייע קראפט ס׳איז אנגעקומען אין טעאטער.

פון אלע זייטען האט מען זיך געוויצעלט און חוזק געמאכט פון דעם נייעם „שטערן". א גליק, וואס סאבא האט נישט פערשטאנען און דעריבער האט עס אויף איהר נישט געמאכט קיין שום איינדרוק. זי איז געווען אדורכגעדרונגען מיט דעם ווילען געפעלען צו ווערען, ווייל דאס איז געווען דאס איינציגע מיטעל זיך צו ראטעווען פון א הונגער-טויט אדער אין בעסטען פאל פון אויסגעלאסענקייט.

סאבא האט געטאנצט און וואס ווייטער זי האט געטאנצט אלץ שטילער איז געווארען אויף דער ביהנע און הינטער די קוליסען. די חוזק-שמייכלען אויפן אדרעם פון סאבאן האבען אויפגעהערט. דער רעזשיסער האט זיך אויפגעשטעלט אויף א שטוהל, כדי ער זאל בעסער קענען אבסערווירען דעם טאנץ. דער דירעקטאר האט אראפגענומען די ברילען, וואס האט געזאלט בעדייטען, אז ער איז נישט מעהר ערנסט, אז ער געפינט זיך אין א גוטער שטימונג, אידא האט שטעהענדיג אויף איהר ארט מיטגעטאנצט מיט סאבאן, דאס טעמפא איז געווארען וואס שטארקער און שטארקער. סאבא האט געשוועבט אין דער לופט אזוי ווי א פעדערל, לייכט און אזוי ווי זי וואלט זיך געהאלטען אין דער לופט און קיינמאל נישט בעריהרט מיט איהרע פיס די ערד. ווען סאבא האט געענדיגט האט אין די ערשטע סעקונדען געהערשט א שטילשווייגען פון בעגייסטערונג. אלע זענען געזעסען מיט אפענע מיילער און נישט געקענט קיין ווארט ארויסרעדען. ערשט נאך עטליכע סעקונדען האט מען פון אלע זייטען געהערט:

— בראוואָ, בראוואָ, עפעס וואונדערבארעס, עפעס הערליכעס, אויסגעצייכענט, אויסגעצייכענט.

די ... זיך צוגענגאנגען צום דירעקטאר און איהם געדריקט די האנד, אזוי ווי ס׳וואלט געווען זיין פערדינסט, וואס ער האט ענטדעקט דעם נייעם ארטיסטישען כוח. דער דירעקטאר האט דאס טאקע אנגענומען אויף זיין חשבון און געדאנקט פאר די גראטולאציעס, וועלכע האבען זיך אויף איהם געשיט פון אלע זייטען מצד אלע ארטיסטען און ארטיסטקעס, וועלכע זענען ארויסגעקומען אויף דער ביהנע.

אין דער צייט איז סאבא צוגעגאנגען צום קלאוויר און ווידער געשפילט א פויליש פאלקס-ליד, אזא סענטימענטאלעם און טרויעריגעס, דער מוזיקער האט זיך איינגעהערט און ווידער אנגעשריבען די מוזיק. ער האט זי עטליכע מאל איבערגעשפילט און ווען סאבא האט געגעבען איהר הסכמה, אז די קאמפאזיציע ווערט גוט געשפילט, האט זי ערקלערט צו טאנצען דעם דאזיגען טאנץ.

— אראפ פון דער ביהנע, צו אלדע גוטע יאהר, האט דער רעזשיסער געשריגען, שטערט נישט דא, זעהט איהר דען נישט, אז מיר מאכען פראבע.

דער רעזשיסער האט שוין א שטיקעל פערדינסט אויך צוגעשריבען אויף זיין חשבון.

— מיר מאכען דאך פראבע, האט ער נאכאמאל איבערגע׳חזר׳ט, און איך בעט מיר נישט צו שטערען.

סאבא האט געטאנצט אזוי טרויעריג, האט זיך אזוי שטארק איבערגענומען, האט זיך אזוי שטארק קאנצענטרירט, אזוי פיל איינגענעם אומעט, צער און וועהטאג אריינגעלעגט אין דעם דאזיגען טאנץ, אז ס׳דוכט זיך, אז ס׳וואלט זיך נישט געפינען קיין איין מענש, וועלכער זאל זיך גלייכצייטיג קענען צוקוקען צו דעם דאזיגען קונסטווערק, וועלכעס איז געווען אנ׳אויסדרוק פון דעם אינערליכען וועהטאג, וועלכען סאבא האט אליין איבערגעלעבט.

אלע די, וועלכע האבען בייגעוואוינט דעם איצטיגען טאנץ האבען איינגעהאלטען דעם אטעם, אז זיי זאלען אפילו מיט קיין איינציגען מאן נישט שטערען די הייליגקייט, וועלכע האט ארום געשוועבט.

(פארטזעצונג קומט)

הספארט-בעוועגונג

די לעצטע קאמפען אין דער „א"-קלאס אין לאדז

„הכח" אין „ב"-קלאס

נעכטען זענען אויף די לאדזער ספארט-פעלדער פארענדיגט געווארען די מייסטערשאפטס-פערמעסטיגונגען אין דער „א" קלאס פון לאדזער קרייז.

אין די קאמפען האבען זיך בעטייליגט 10 מאנשאפטען. זיי האבען זיך אנגעהויבען אין אקטאבער פ. י. אבער באלד פון אנהויב אן האבען זיך די כוחות-פערהעלטענישען פון די מאנשאפטען קלאר קריסטאליזירט און דורך דער גאנצער צייט פון די קאמפען זענען נישט פארגעקומען קיין שום סורפריזען. עס האבען זיך צוטיילט די שטארקערע און שוואכערע און מיט קליינע אויסנאמען האבען זיך אלע פערמעסטיגונגען פערענדיגט מיט פאראויסגעזעהנע רעזולטאטען.

די „טוריסטען" האבען נעכטען בלויז פארמעלדיגט זייערע מעטשען, ווייל שוין פאראכטאגען, האבען זיי זיך אויסגעקעמפט דעם מייסטער-טיטול פון לאדז און עס איז שוין קיינער נישט געווען אימשטאנד מיט איהר צו קאנקורירען מיט'ן זיג איבער „ווידזעוו" האבען די טוריסטען בלויז בעשטעטיגט זייער איבערמאכט איבער די איבריגע מאנשאפטען פון „א" קלאס.

„מכבי" האט אויך נישט איבערראשט און ארויסגעבראכט פון זייער לעצטען מעטש א ווייטערע מפלה. „מכבי"ס געגענער „ל.ט.ס.ג." איז לעצטענס בכלל נישט גרויזאם און זייט איהר מפלה צו די „טוריסטען" איז אין די „ל.ט.ס.ג." רייהען א שטארקער כאאס. ווייזט אויס, אז פאר „מכבי" איז דאס אלץ ווייניג. א פנים, אז בכדי צו געוואונען דארף מען קאנען שפילען.

א שטארקען שייכות האבען געהאט די מעטשען צווישען „ל.ק.ס." (רעזערוו) מיט „ס.ק.ס." און „הכח" מיט „וו.ק.ס." אויב „ל.ק.ס." וואלט זיין מעטש פערשפילט און „הכח" וואלט גלייכצייטיג געוואונען פון „וו.ק.ס." וואלט נאך די יודישע מאנשאפט זיך אפגעראטעוועט דאס א.ר. יספאלען פון דער „א" קלאס. „הכח", האט זיך געפונען אין א זעהר שווערער לאגע, ווייל א רעמי-רעזולטאטט אין איין פאל אפילו, וואלט שוין צוגעסטעמפעלט דידעגראדאציע פון דער יודישער מאנשאפט. געשעהן זענען פערשטעהט זיך ביידע שלעכטע זאכען פאר „הכח", אי ער האט פערשפילט און „ל.ק.ס." וועלכער, וואלט עווענטועל געקאנט זיין א בליק-אפלייטער פאר „הכח" האט געוואונען. אזוי, אז „הכח" האט נעכטען געהאט זיין לעצטען מעטש אין דער „א" קלאס.

מיר האבען שוין אין לעצטען נומער פון אונזער צייטונג אנגעוויזען אויף א רייהע סיבות פון דער קאטאסטראפע פון די יודישע מאנשאפטען. דער זעלבער גורל שטעהט פאר אויך אנדערע מאנשאפטען, אויב זיי וועלען זיך נישט ערנסט פעראינטערעסירען און דער עיקר עפעס טון אין דער הייגזיכט.

„הכח" האט געהערט צו דער „א" קלאס 9 יאהר, זייט דער ענטשטעהונג פון דער „ליגע", דורך דער צייט ,האט „הכח" אדורכגעמאכט פערשידענע פעריאדען. נישט פערגלייכליכע, נצחונות און גרויסע מפלות אבער אלע צייטען געווען שטארק טעטיג און ארויסגעוויזען גרויס איניציאטיוו „הכח" איז געווען א מאנשאפט מיט וועלכער מ'האט זיך געמוזט רעכענען, צייטענווייז געווען די איינציגע מאנשאפט, וועלכע האט אין שווערע טעג געטראגען די פאהן פון דער יודישער ספארט-בעוועגונג אין דעם ספארט-צווייג. פון די „הכח"-רייהען זענען אויסגעוואקסען א רייהע פוסבאל-טאלענטען וועלכע האבען געשאפען דעם אנזעהן אין דער ספארט-וועלט די יודישע ספארט-בעוועגונג, די גרעסטע פערדינסטען פאר דעם פאפולאריטעט פון פוטבאל צווישען יודען אין לאדז, האט אהן שום ספק „הכח".

אויב עס וועט איצט „הכח" אויסקומען צוריק צו שפילען אין „ב" קלאס, זאל ער ווייטער פארטזעצען זיין טראדיציאנעלער ראל, וועלכער ער האט אמאל געשפילט אין דער „ב" און „צ" קלאס. — דאן וועט ער זיכער זיינע אויפגאבען ערפילען, די ערפאהרונג, וועלכע „הכח" האט בעקומען אין די לעצטע יאהרען ,זאל ער אויסנוצען אין זיין ווייטערער ארבייט פאר'ן גוטס פון יודישען ספארט אין לאדז.

ספארטלען דארפען אויך קאנען ווירדיג פערשפילען

דאס איצטיגע געשעהעניש דארף דעריבער א שטוים טון „הכח" פאר א פלאנמעסיגער טעטיגקייט פאר ווייטערע נצחונות.

D.

ווילסא—„ל.ק.ס." 1:2

מיט דעם דאזיגען מעטש האט ל. ק. ס. פערענדיגט איהרע „ליגע"-מעטשען אין דער ערשטער רונדע. גאנץ אונפערהאפט האט די לאדזער מאנשאפט היי-יאהר פערנומען א אנגעזעהן ארט אין דער טאבעלע און אפילו געפיהרט צייטענווייז דאס ערשטע ארט. דאס ארט האט „ל. ק. ס." פערנומען גאנץ צופעליג, ווייל מיט איהר סטיל און קענטני-שען שטעהט דער לאדזער מאנשאפט ווייט אפ א גאנצע רייה מאנשאפטען פון דער פוילישער „ליגע" עס איז פאר יעדען איינעם געווען קלאר, אז „ל. ק. ס." וועט זיך פריהער אדער שפעטער צוליב דעם מוזען איינברעכען. נאך דער פאראכטאגיגער מפלה ביי „שלאנסק", האט ל. ק. ס. זיך נעכטען גע-טראפען מיט דער קראקאווער „ווילסא", וועלכע נישט קוקענדיג אויף איהרע לעצטע מיספאלגען געהערט זי נאך צו די הארטסטע און גלייכסטע מאנשאפטען. נישט קוקענדיג אויפ'ן פרעמדען פלאץ, האט זי נעכטען ענטוויקעלט דאס שפילען לויט איהר סיסטעם און האט טראץ דער אמביציעזער קעגענווירקונג פון די לאדזער געהאט מעהר פון שפילען. דער נעכטינער מעטש איז געווען אינטערעסאנט פון ערשטען ריכטער-פייף ביז צום סוף ווייל דער רעזולטאט פון מעטש איז דורך דער גאנ-צער צייט געשטאנען אונטער א שטארקען פראגע-צייכען. די אונטער-טויער מאמענטען האבען זיך כסדר געענדערט און ווען די שטורמער וואלטען כאטש אויסגענוצט דימינימום-מעגליכקייטען, וואלט דער ענדע-רעזולטאט געווען א פיל העכערער ווי ער איז.

אין „ווילסא" שפילט נאך אלץ די ערשטע ראל די לויפער-רייה מיט די קאטלארטשיקעס אין דער שפיץ. זיי געפינען זיך תמיד אויפ'ן ארט. דאס דער-קען דעם געגנער איז אויסגערעכענט, דערביי וויסען זיי וואוהין זיי דארפען איבערגעבען דעם באלעם

אין דער ל. ק. ס. איז דאס מאל שווער ווען צו דערמאנען, ווייל אויסער מיט אמביציע האבן זיך די לאדזער שפילער מיט גארנישט ארויסגעוויזן און דאס איז פאר א „ליגע"-מאנשאפט זעהר ווייניג.

די רעזולטאטען פון די „א" קלאס מעטשען

ל. ט. ס. ג. — „מכבי" 1:7
וו. ק. ס. — „הכח" 1:6
ל. ק. ס. (רעזערוו) — ס. ק. ס. [illegible]
פ. ט. צ. — „ווימא" 1:4
„טייפון" — „טור" 0:1

די יונגע „טייפון"-מאנשאפט האט שבת גע-שפילט אויפ'ן „טור" פלאץ א פריינדשאפט-מעטש ביידע מאנשאפטען האבען געשפילט מיט רע-זערוו-שפילער. דאס איינציגע טויער האט ערצילט אין דער ערשטער העלפט פון שפילען [illegible] קוויאט 2 פאר „טייפון".

ריכטער — ה' וויניארסקי.

„סאקאל" (אלעקסאנדער) — „קאנסטאנטינער ספ.-קלוב" 0:3

אין קאנסטאנטין האט געזאלט פארקומען א פוסבאל-מעטש וועגען דער מייסטערשאפט פון „צע" קלאס. צוליב דעם, וואס דער ריכטער האט זיך צום מעטש נישט געשטעלט און דער „קאנסטאנטינער ספארט-קלוב" האט נישט געוואלט מסכים זיין אויף א צווייטען ריכטער, וועט ווארשיינליך דער מעטש אנערקענט ווערען אלס זיג פון „סאקאל" אין פער-העלטניש פון 0:3.

„נורדיה" — טראמוואיאזש 2:2

וועגען דער מייסטערשאפט פון „צע"-קלאס האט די יודישע מאנשאפט דערגרייכט א רעמי-רע-זולטאט, וואס עס איז פאר איהר זעהר א פכבוד'ער רעזולטאט.

„אויסטריא" — „סלאוויא" (פראג) 2:5

וועגען מיטראפא-קופ, האבען זיך געטראפען אין א דעצידערענדען מעטש אויף א נייטראלען פלאץ „אויסטריא" פון ווין מיט דער טשעכישער „סלא-וויא". דער מעטש איז פארגעקומען ביי 35 טויזענד צושויער און האט זיך פערענדיגט מיט א זיג פון „אויסטריא" אין רעזולטאט פון 2:5

אויסלענדישע פוסבאל-מאנשאפטען אין פוילען

„רוד" — „ליבערטאס" (וויען) 0:4
„פאגאן" — אדמירא (וויען) 2:2
„אדמירא" — „פאגאן" 0:6

אין צווייטען טאג האט ערשט „אדמירא" ארויס געוויזען א הויכען פארם אין די העכסטע פוסבאל-קלאס.

אלע זעקס טויערן האט ערצילט דער לינקער שטורמער דורכשפעק.

וועסקער אין לאדז

דעם קומענדען דאנעשטאג שפילט אין לאדז א פוסבאל-מעטש דער ווינער ספארט-קלוב „וואסער" מיט דער לאדזער ל. ק. ס.

„פאלאניא" — בידגאשטש מייסטער פון פאמערן

נעכטען האבען זיך פערענדיגט די מייסטער-שאפטס-קאמפען אין פאמערן פון דער „א" קלאס. אלס מייסטער איז ווידער ארויס „פאלאניא" בידגאשטש.

וואסער-באל

וועגען דער מייסטערשאפט פון דער פוילישער „ליגע"

אין קראקא האט א. ז. ס. בעזיגט „מכבי" (פון קראקא) אין פערהעלטניש פון 1:2 און „קראקא-וויא" 0:3

אין קאטאוויץ האט דער ביליצער „הכח" אונ-פערהאפט אבער פערדינטערהייט געשלאגען ע.ק.ס. פון קאטאוויץ אין רעזולטאט פון 2:3.

ציקליסטיק

נעכטען איז פארגעקומען די שאסע - מייסטער-שאפטס-געיעגען אין פוילען אויפ'ן שטח ווארשא — ראדאם, 200 קילאמעטער.

אין די געיעגען האבען זיך בעטייליגט 69 ציק-ליסטען פון זיי זענען צו דער מעטע דערגאנגען 50.

דאס ערשטע ארט אין א צייט פון 6 שעה, 10 מינוט און 20 סעקונדען האט ערצילט נאפיעראלא (פאכט-טעמא ווארשא) פאר אלעצקי און קעלבאסא.

דער ערשטער לאדזער איז אנגעקומען וויענצעק אויפ'ן 10 ארט. סטעפאנסקי איז דורכ'ן דאקטאר נישט צוגעלאזט געווארען צו די געיעגען.

אומגליקס-פאל אין פויזע

בעת די נעכטיגען געיעגען אין קאיאקען וועגען דער מייסטערשאפט פון פוילען איז אונטערגעגאנגען איין קאיאק מיט וועלכען עס זענען געפאהרען די צוויי בעקאנטע פויזנער ספארטלער קרעמער און נא-וואק.

מ'רעכענט אז קרעמער און נאוואק זענען גע-שטארבען פון א הארץ-שלאג.

צי איז עס אמת?

עס קורסירען קלאנגען, אז עס זענען איבערגעריסען געווארען די אונטערהאנדלונגען וועגען פעראייניגען די יודישע ספארט פעראיינען אין לאדז. מיר האבען אויף די שפאלטען פון אונזער צייטונג אויספירליך אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיקייט פון איהר

צי איז עס אמת. אז אן שום סבות זאלען די יודישער ספארט-טוער נישט וועלען דערפיהרען צו דער פעראייניגונג ?—די פאלגען קאנען זיין זעהר שווערע.

דער 6-טער אלפוילישער צוזאמענפאהר פון מכבי-פערבאנד אין פוילען

פאריגען שבת דעם 13 יולי איז אין ווארשא אין לאקאל פון מכבי נאלעווקי 2 ביי דער אנוועזענהייט פון דעלעגאטען פון די קרייז-פערבאנדען און פון בעזונדערע קלובען פארגעקומען דער 6. אלפוילישער צוזאמענפאהר פון מכבי-פערבאנד אין פוילען.

פון לאדז זענען צום צוזאמענפאהר ארויסגע-פאהרען : פון קרייז - פערבאנד פרעזעס ד"ר לענ-בערג, פון בר כוכבא ,וויצע-פרעזעס א. מארגענ-שטערן און פון מכבי פרעזעס אדוו. ז. שטרויך, פרל. לאנדא און יאטצמעניק.

נאכדעם ווי דער צוזאמענפאהר ווערט גע-עפענט ווערען אין פרעזידיום אויסגעקליבען : אדוו. פאגעל, פארזיצער און די ה"ה ד"ר קאך און פא-לאנסקי אלס בייזיצענדע.

דער פארזיצער פון פערבאנד דעפ. ד"ר ה. ראזמארין האלט די ערעפנונגס-רעדע אין וועלכע ער כאראקטעריזירט די סיבות פון די אומצוטרוי-עפיהלען וועלכע הערשען אין פערבאנד אין שיכות מיט דער פארגעקומענער מכביאדע דער רעדנער שטעלט פאר די מכביאדע אלס א גרויסע איבער-לעבונג פון יודישען פאלק, ביי וועלכע עס זענען אויסגענוצט געווארען א סך כחות און ענערגיע.

אין ווייטערדיגען טייל פון זיין רעפעראט ווידמעט דעפ. ד"ר ה' ראזמארין דאס פראגראם פון די ווייטערדיגע טעטיגקייט פון מכבי פערבאנד אין פוילען .

נאכדעם ווי עס קומען פאר וואהלען פון די פערמאנענץ און ווערעפיקאציע קאמיסיעס האלט ה' מאג. מ. דיקעס, זיין רעפעראט וועגען די ארגאניזאציאנס-ארבייט פון מכבי-פערבאנד.

פרוי מאג. נעכעמקעס-לעבענבוים גיט אפ א בעריכט וועגען די זומער אפרוה-לאגערען און אינ-סטרוקטארען-קורסען פון וועלכען ס'איז צוזעהען אז אין די דריי יאהר זענען אויסגעבילדעט געווא-רען גאנצע קאדרען פון אינסטרוקטארען פאר די קלובען.

נאך די רעפעראטען איז פארגעקומען די גע-נעראל-דיסקוסיע. די קריטיק געגען דער לייטונג איז געווען זעהר א שארפע.

די נאכמיטאג-זיצונג הויבט זיך אן מיט א בע-ריכט פון ספארט רעפערענט דיר. מינץ און דעם קאסע-בעריכט, מאג. בירגער.

נאכדעם קומען פאר ווייטערע דיסקוסיעס אי-בער די בעריכטען, וועלכע טראגען ווייטער זעהר א שארפען כאראקטער.

די אפאנענטען בעקומען צו'ענטפער פון צ. ק. די ה"ה דעפ. ראזמארין, מאג. דיקעס און מאג. נעכעמקעס-לעבענבוים.

אויפ'ן פארשלאג פון דער [illegible] מיסיע ווערט דער בעריכט פון צ. ק. אנגענומען און עס ווערען אויסגעקליבען אין צ.ק. איינשטי-מיג. די ה"ה דעפ. ד"ר ראזמארין, ד"ר וויזעל, ד"ר לייפונער. ד"ר גראבער, אדוו. פאגעל מאג. קלייער, מאג. בירגער, מאג. נעכעמקעס-לעבענבוים, אייזענגוט, ראביבאוו און שערעשעווסקי.

אין דער ראט. קאמיסיע, די ה"ה זלאטיקאמיען שאבער און א. מארגענשטערן.

אין אבער-ראט, די ה"ה : ד"ר בערקמאן — קראקא, ראזענגארטען — ווארשא, ד"ר אש — קיעלץ, ד"ר ועלענבער: — לאדז, ד"ר שרעער — לעמבערג, ד"ר רויך — ביליץ, זיירענשנור — ווילנא, פאלאגסקי — ביאליסטאק, לערנער — וואלען און ביטענסקי — נאוואגרודעק. אלס פער-טרעטער : ד"ר גאלד, ד"ר ווערקשטעל, פרידמאן, פרענקעל ,אדוו. ז. שטרויך, ד"ר הערבערשטריי און מוטאווילאווקער.

אין חברים-געריכט : ד"ר פערבער, אדוו. רייפ-טוך, ד"ר קאך ,אדוו. נאכימאווסקי, אדוו. ראט-פעלד ,אדוו. פייגענבערג און מארגענשטערן.

סעמינאר פאר עסקנים

ביים מכבי-פערבאנד

דעם 20-טען ד. ח. ווערט געעפענט ביים מכבי-פערבאנד אין סקאלע א 8-טאגיגער סעמינאר פאר לייטער פון קלובען און קרייזען מיט פאלגענ-דען פראגראם ,ידיעות פון ציוניזם און ארץ-ישראל קאלאניזאציע, יודישע און העבראישע ליטעראטור. „מכבי" אידעאלאגיע, טעאריעס פון פיזישער דער-ציהונג, ארגאניזאציע פון ספארט, און אויספלוגען.

אלס פרעלעגענטען זענען איינגעלאדען געווא-רען דעפ. ד"ר ה. ראזמארין ,מגר. דיקעס, ד"ר עלענ-בערג, מאג נעכעמקעס-לעבענבוים, ג. לעבענבוים, און אויך א פארשטעהער פאר יוד. העבראישער ליטעראטור.

האנד-באל

ל. ק. ס. — „מכבי" 5:9

לייכט אטלעטיק

פרויען מייסטערשאפטס-פערמעסטונגען

אין קראקא זענען נעכטען פארגעקומען לייכט-אטלעטישע פערמעסטונגען וועגען דער פרויען-מייסטערשאפט פון פוילען.

אין די קאמפען האבען זיך בעטייליגט 60 אט-לעטינס, די רעזולטאטען זענען געווען פאלגענדע:

60 מעטער-לויף, — וואלאשעוויטש — 7,8
100 מעטער-לויף — וואלאשעוויטש — 12.
200 מעטער-לויף — וואלאשעוויטש — 24,5
200 מעטער-לויף, שווידערסקי פאר הארנשטיין פון לעמבערגער „חשמונאי".
80 מעטער דורך באריערען — פרייוואלד (מכבי קראקא).
שטאפעטען-לויף, 4 מאל 200 מעטער — „סטאדיאן" (שלעזיען).
שטאפעטען - לויף, 4 מאל 100 מעטער — „סטאדיאן".
ווייט-שפרונג — פאנישעווסקי (סאסנאוויץ) פאר קוואשניעווסקי (ל. ק. ס. — לאדז)
הויך-שפרונג — ווייס — 1.41
דיסק-וואורף, ווייס — 38.74.
שפיז-וואורף, קוואשניעווסקי.
קויל-וואורף, ווייס — 11.85.

אין דער אלגעמיינער קוואליפיקאציע, האט דאס ערשטע ארט פערנומען „סטאדיאן" (שלעזיען) פאר א. ז. ס.

די ליגע קאמפען אין פוילען

„שלאנסק" — „ווארטא" 1:3
1:2
„שלאנסק" — „ווארטא" 1:3

טעניס

יענדזשעיאווסקא — מייסטערין פון ענגלאנד

די טעניס מייסטערשאפטס - פערמעסטונגען פון ענגלאנד, וועלכע זענען פארגעקומען אין לאנדאן מיט דער בעטייליגונג פון דער פוילישער טעניסיס-טין יענדזשעיאווסקא, האט יענדזשעיאווסקא פערנו-מען דאס ערשטע ארט.

„סקאדא" — מייסטער פון ווארשא

די מייסטערשאפט פון „א" קלאס אין פוסבאל, האט אין דער אלגעמיינער גרופע ערצילט „סקא-דא" האבענדיג גלייכע פונקטען מיט „ארקאן" און א. ז. ס. ביי א בעסערען טויערן-פערהעלטניש.

„גוויאזדא" האט געשלאגען „מארימאנט" 2:4

די יודישע מאנשאפט האט היי-יאהר נישט פער-שפילט קיין איין מעטש, אבער די מייסטערשאפט אין דער ארבייטער-גרופע, האט ערצילט „סארמא-טא" צוליב 3 פונקטען, וואס מ'האט צוגענומען ביי „גוויאזדא" דורך וואלקאווערן.

ראדיא - ווינקעל

די ראדיא-האזער — דער גרעסטער שונא

אינטערוויו מיט'ן לייטער פון דער קאנטראל-אפטיילונג פון פ. ר.

דער פוילישער ראדיא פערמאגט שוין 422 טויזענט אבאנענטען. ער האט אבער א מענגע בעהאלטענע הערערס (ראדיא-האזען), וועלכע צאהלען קיין גראשען נישט און דאך געניסען זיי פון אלע תענוגים פון אט דער איינריכטונג. כדי צו געבען א בילד פון אט דעם פראבלעם און ווי אזוי די ראדיא-האזען ווערען בעקעמפט, קאן דינען דער אינטערוויאו מיטן שעף פון דער קאנטראל-אפטיילונג פון פוילישען ראדיא, ה' רישארד מיכאלטשיק.

— דאס פראבלעם פון בעקעמפען די ראדיא-האזען — זאגט ה' מיכאלטשיק — איז נישט אזוי לייכט. מען מוז פריהער פון אלץ וויסען, מיט וואס פאר אנ'עלעמענט מען האט דא צו טון, ראדיא-האזען זענען פערהאן פערשידענע, פערהאן ראדיא-האזען בעוואוסטזיניגע. ד. ה. אזעלכע, וואס קענען יא די פארשריפטען און ווייסען, אז זיי בעגעהען א נישט-עטישע טאט, וואס איז געגען דעם שטראף-קאדעקס, זיי טוען עס בכוונה, אבי צו האבען פון דעם א פערזענליכען נוץ. אנ'אנדערער עטער-גנב איז דער, וואס טוט עס לשם ספארט. אט דער טיפ, וואס איז פסיכאלאגיש שווער צו פערשטעהען איז טאקע דא און פון צייט צו צייט בעקומען מיר בריף, איבערהויפט פון די יוגענדליכע קרייזען, אז דא און דא האבען עטליכע ווייסע חברה'ניקעס זיך פערלעגט א געהיימען ראדיא: „א נו כאפט אונז!". דאס ווייזט אן אויף דער אונערהערט-קליינער געזעלשאפטליכער בעוואוסטזיניגקייט און ס'איז פשוט צו בעוואונדערען, ווי מענשען, טיילמאל גאנץ אינטעליגענטע, יאגען זיך נאך אזא איינגנארטיגען „ספארט". צו דער דריטער קאטעגאריע ראדיא-האזען געהערען יענע, וואס קענען טאקע נישט די פארשריפטען און ווייסען נישט, וואס פאר א פאלגען אט די לופט-אינדוסטרי קאן מיט זיך ברענגען. צו די לעצטע קאנען אויך צוגערעכענט ווערען די, וועלכע פערנאכלעסיגען די ראדיא-רעגיסטראציע.

— און ווי אזוי בעקעמפט זי דער ראדיא?

— צוויערליי מעטאדען ווערען אנגעווענדעט ביים בעקעמפען די ראדיא-האזען: פראפאגאנדע, ד. ה. סיסטעמאטישע אויפקלערונג און דער מעטאד רעפרעסיעס. לוידער מוז מען זיך מיט אט דעם לעצטען גאנץ אפט בענוצען. מיר האבען דערויף א ספעציעלען אפאראט, וועלכער קאנטראלירט די ראיאנען. ביי אט דעם קאמף בענוצען מיר זיך מיט דער גאנצער טעכניק. נישט אלע ווייסען אבער, אז ווען מען כאפט אזא ראדיא-האז, קאן די שטראף אויסמאכען 3000 זל. עווענטועל דריי חדשים תפיסה און אפילו ביידע צוזאמען, פונדעסטוועגען ווייזען די סטאטיסטיקעס אין פוילען אנ'אונגעהויערע צאהל ראדיא-האזען. גענוג איז צו דערצעהלען, אז דורכ'באנק ווערען געכאפט 4 ביז 5 טויזענד ראדיא-האזען א חודש. כדאי דעריבער צו געבען דא די פאלגענדע זעהר עלעמענטארע אנווייזונגען:

1) דעם ראדיא דארף מען פעררעגיסטרירען נאך איידער מען בעקומט און מען פערלעגט איהם;

2) דאס רעכט פון בעזיצען א ראדיא דארף מען פעררעגיסטרירען אלץ איינס, צי אט דאס רעכט ווערט אויסגענוצט, צי נישט;

3) אריינשטעלען א ראדיא מיט אפצווייגונגען אויפן שטח פון איין דירה קאן מען וויפיל מען וויל נאר. אבער די אפצווייגונגען פון די טרייבלעך און הילכערס, וועלכע געהען ארויס פון דער ראדיא-אפאראט אין די שטובען פון די סובלאקאטארען, מוזען בעזונדער רעגיסטרירט ווערען;

4) אט די אפצווייגונגען, אלץ איינס צי זיי ווערען אויסגענוצט אדער נישט אויסגענוצט, מוז מען אויך רעגיסטרירען;

5) ווען א ראדיא ווערט אויסרעגיסטרירט, מוז מען אראפנעהמען די אנטענע, די „ערדונג" און די גאנצע ראדיא-אינסטאלאציע;

6) ווען א ראדיא ווערט איבערגעטראגען אין אנ'אנדערע דירה אריין, מוז די אינסטאלאציע אין דער אלטער דירה איינגאנצען אראפגענומען ווערען און דעם געהעריגען פאסט-אמט מודיע זיין, אז מען צעהט זיך איבער;

7) ווען מען פאהרט ארויס אויף זומער-וואוינונג, מוז די אינסטאלאציע אראפגענומען ווערען, עווענטועל פערשליסען די דירה און די אינסטאלאציע בעווארענען מחוץ דער וואוינונג;

8) די בעפולמעכטיגונג אויף א ראדיא דינט נאר דער פערזאן, וואס וואוינט אויפן אנגעוויזענעם אדרעס;

9) אין ליכט פון די פערפליכטענדע געזעצען ווערט אלס ראדיא-איינריכטונג בעטראכט נישט בלויז דער אויפנאהם - אפאראט, נאר אויך די אנטענע אדער ערדונג;

10) דאס נישט צופאסען זיך צו די פערפליכטענדע געזעצען און פעראָרדענונגען קאן דעם שולדיגען ברענגען שטראף - רעפרעסיעס, און דאס בעזיצען אנ'אונלעגאלע ראדיא העמט די ענטוויקלונג פון דער ראדיאטעכניע אין פוילען.

מאגדא לופעסקו

(ענדע פון דער 5-טער זייט)

אזא גרויסען יחוס אז זי האט שוין געהאט א פרינץ ? ...

ווען איך האב גערעדט מיט מאגדא'ס מוהמע מיסים טעמעלאי האב איך געהאט דאס געפיהל, אז ס'איז ביי איהר אזוי ווי ביי „ויחר יתרו" — אז עס פרעהט זי וואס מאגדאס גליק איז אזוי שנעל צערונגען געווארען פונקט ווי עס טוט איהר וועה דערויף, און איך בין דערגאנגען פארוואס דאס איז אזוי.

מאגדאס מוהמע איז שוין אין אמעריקע מיט איהר פאמיליע אריבער צוואנציג יאהר און די גאנצע צייט האט זיך זיי דא נישט אזוי גוט געלעבט, אין דער צייט ווען איהר שוועסטער איטקען (מאגדאס מוטער) האט זיך אלע יאהרען געלעבט גוט, ווער שמועסט נאך, ווען איהר מאנס מסחרים אין בוקארעשט האבען זיך זעהר געהויבען, איז ווי שלעכט קעני'ן איז דא נישט געווען אין אמעריקע, פונדעסטוועגען האט זי קיינמאל פון איהר שוועסטער קיין הילף נישט געבעטען, זיי האבען זיך שטענדיג איבערגעשריבען, אבער קעני האט איטקען קיינמאל נישט דערמאהנט א ווארט וועגען איהר שלעכטער לאגע.

עס איז אבע רשוין איינמאל קענין דאס וואסער דערגאנגען אזוי ווייט צום האלז, אז זי האט צו איהר שוועסטער קיין בודאפעשט געמוזט אוועקשרייבען א בריף, אין וועלכען זי האט זי געבעטען זי זאל איהר העלפען.

קענים א מיידעל, וואס איז דאן אלט געווען עטליכע און צוואנציג יאהר איז איינמאל געפאלען און האט זיך אויסגעבראכען א פוס.

מען האט איהר דעם פוס פערגיפסעוועט, און די דאקטוירים האבען געזאגט, אז זי וועט געזונט ווערען, אבער צום סוף האט זיך אויסגעלאזט אז מען האט איהר דעם פוס בעדארפט ארונטערנעהמען.

ווען איהרע עלטערען האבען דערהערט אזא פינסטערע בשורה, האבען זיי געטראכט אז אויב שוין יא חלילה, ארונטערנעהמען א פוס, וועלען זיי דאס נישט אנווערען שפעטער אויך, און דערוויל וועלען זיי זי ראטעווען ביי די גרעסטע דאקטוירים און פראפעסארען.

יא ראטעווען, אבער וואו זשע נעהמט מען געלד ?

האבען זיי זיך דאן געווענדעט צו איטקען קיין בוקארעשט נאך שטיצע, און דאס איז נאך געווען פונקט דאן ווען מיט מאגדאן האט זיך די גאנצע וועלט גע'רעשט, אז זי איז דערהויבען געווארען צו אזא גדולה.

קעני האט אויך אוועקגעשריבען א בריף צו מאגדאן, צו איהר פערזענליך, א חוץ צו איהר מוטער, אבער א נעבטיגער טאג — אויף ביידע בריף האט זי נישט געקראגען קיין ענטפער..)

דערוויל האט מען זייער טאכטער ארונטערגענומען דעם פוס...

און פון זינט דאן אן האט זיך קעני טעמעלאי אויפגעהערט איבערצושרייבען מיט איטקען...

טוט עס איהר איצטער אביסעל הנאה וואס מאגדא איז ארונטער פון איהר גדולה..

אבער ווי זאגט דער גוי א ווערטעל: ‚קראוו ניע וואדא" (בלוט איז נישט קיין וואסער) איז אז מען הערט זיך גוט איין צו איהרע רייד קאן מען דערהערען א שטילען וויטאג און א צער, וואס קעניע פיהלט איבער דעם, וואס מאגדאס גליק איז צעשטערט געווארען...

און אויף דעם האבען עדות געזאגט דער מיסיס טעמעלאי'ס טרערען, וואס האבען זיך איהר געקייקעלט פון די אויגען, בשעת איך האב מיט איהר גערעדט און זי האט מיר דערצעהלט די געשיכטע.

און איהרע לעצטע ווערטער צו מיר זענען געווען:

„מיינט נישט אז איך דערצעהל פאר דער וועלט די געשיכטע, וועגען מיין שוועסטער מיט איהר טאכטער מאגדאן ווייל איך וויל דערמיט זיך אנטון כבוד, חלילה, דאס וויל איך נישט, אונזער פאטער האט אונז געלערנט נישט צו זוכען קיין כבוד, און איך האב זיך פון איהם די מידה אפגעלערנט. איך דערציילט עס אבער דערפאר ווייל א סך יודישע טעכטער ווען זיי וועלען לייענען די געשיכטע וועלען זיי אפשר פון איהר ארונטערנעהמען א מוסר: נישט צו קריכען דארט וואו מען בעט דיך נישט. און אייביג נישט צו פערגעסען אז מיר, יודען, זענען א בעזונדער פאלק און מיר טארען זיך נישט אויסמישען מיט קיין אנדערע פעלקער..

„און הלואי וואלט דאס מיין שוועסטערס טאכטער מרים (מאגדא הייסט ביי איהר מוהמען נאך אלץ מרים) געווען געוואוסט!"...

(סוף).

Dr. med. P. Braun

ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקה.
נעהמט אן פון 8–1 און פון 4–8 אוו.
Cegielniana 4, tel. 100-57.

ד"ר
ל. שיפמאן
האט זיך איבערגעצויגען
פון זשעלאנא 3
אויף זאכאדניא 64
פראנט, 2-טער שטאק. טעל. 106-72.

Dr. med.
IGNACY GRYNBERG
אינערליכע קראנקהייטען
(ספעציאליסט פאר הארץ-קראנקהייטען)
17 CEGIELNIANA 17
telefon 174-15.
נעהמט אן פון 6 ביז 8 אווענד.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

קליינע
אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

כ'זוך א שותף צו פעררינגען א האלב געוועלב אויף מאנופאקטור אין דער האלב אגראדאווא, אפערטען אונטער „העלע" אין אדמ. 9487

Buchalter-Bilansista
Na stanowisku przyjmuje do prowadzenia księgi handlowe. Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją Leon Krell, Piotrkowska 79 m. 40 tel. 145-64.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11. טעל. 246-09
נעמט אן פון 4–8 אווענד.

אויערן, נאז און האלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוריק-אפעראציע א. ז. וו., ווי אויך אמבולאטאָרישע פון 9–2 און פון 4–8 אוונט

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אגדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1-טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט,
זונטאג פון 10–12 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לטעשניצע-פרייז

Dr B. ROBINSON
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86.
עמפפאנגט פון $2^1/_2$–$1^1/_2$ פארמ.
און פון 4–5 נאכמ.
פון 6 א זייגער אן אין קאלומנא.
ווארשאווסקא גאס, ווילע נייהאוז.

Bilans Zamknięcia

przedsiębiorstwa: B-cia LEWENBERG,
S-ka z Ograniczoną Odpowiedzialnością w Przedborzu.
sporządzony na dzień 30-go czerwca 1935 roku.

Wyszczególnienie r-ków	Salda Obrotów		Bilans Zamknięcia		Straty i Zyski	
	Dt.	Ct.	Aktywa	Pasywa	Straty	Zyski
1. Rk Kasy	22.513.96		22.513 96			
2. „ Dłużników i Wierzycieli		66.918.71		66.918.71		
3. „ Kosztów Handlowych, Podatków i inn.	5.480.22				5.480.22	
4. „ Zakupu	146.180.21				146.180.21	
5. „ Sprzedaży		78 301.42				78.301.42
6. „ „Silniczki"	9.313.39		9.313.39			
7. „ Rudy-Malenieckiej	4.725.79		4.725.79			
8. „ „Czaryża"		3.186.44		3.186.44		
9. „ Weksli Obcych	4.766.67		4.766 67			
10. „ Akceptów		40.—		40:—		
11. „ Świadczeń Społeczn.	1.200.95		1.200.95			
12. „ P. K. O.	3.335 96		3.335.96			
13. „ Papierów Wartościow.	400.—		400.—			
14. „ Weksli Protestowanych	2.403.52		2.403.52			
15. „ Podatku Dochodowego	3.248.08		3.248.08			
16. „ Sum Przechodnich	240.—		240.—			
17. „ „ do Wyjaśnienia	248.02		248.02			
18. „ Ruchomości i Nieruch.	900.—		900.—			
19. „ Towarów						
a/ remont na 31.12.934	32.571.80				32.571.80	
b/ „ „ 30.6.935			108.633 28			108.633 28
20. „ Kapitału		89.082.—		89.082.—		
21. „ Zysku				2.702.47	2.702.47	
	237.528.57	237.528.57	161.929 62	161.929 62	186.934.70	186 934.70

m. Przedborz, dnia 30-go czerwca 1933 roku.

ZARZĄD

S. Siedlecki
księgowy

OGŁOSZENIE.

Zarząd Przedsiębiorstwa „B-cia Lewenberg, S-ka z Ograniczoną Odpowiedzialnością w przedborzu" ogłasza niniejszem, że na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia, objętej aktem notarjalnym, zeznanym przed notarjuszem Wacławem Mickiewiczem w Przedborzu w dniu 6-go czerwca b. r Nr. rep. 292 oraz na mocy postanowienia Sędziego Rejestrowego w Radomiu Nr. R. 5566 z dniem 1-go lipca b.r. rozpoczął się okres likwidacji spółki i tem samem likwidatorzy wzywają wierzycieli, aby zgodnie z postanowieniemi Kodeksa Handlowemi (Dz. U. R. P. Nr. 57/34) zgłosili pod skutkiem prawa swoje pretensje.

S. Siedlecki
protokulant

B-cia LEWENBERG w Przedborzu
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Likwidatorzy:
L. Lewenberg
Sz. H. Lewenberg
Dan Lewenberg

m. Przedborz, dnia 15-go lipca 1935 roku.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער שורה
מיטן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יום-טוב 24 גר.
אין טעקסט—40
נאכן טעקסט—12 ... 18

Za wydawnictwo „Majer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Bzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Majer Folksblat", Piotrkowska 21
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

יודען אין די טיפענישען פון כינע

(ספעציעלע קארעספאנדענץ)

פון מ. ליטאי

ווייט, ווייט אין די אלטע געדיכטעניש פון דרום כינא דריי טעג פון שאנכאי איבערן ריזיגען טייך יאנגצזע, אדער ווי מען רופט איהם דאס כינעזישע מיסיסיפי, ליגט די מעכטיגע האפען־שטאט כאנקאו און די אנגעוויזענע מיליאנען־שטאט אויפ'ן יאנגצזע, וועלכע האט ארום זיך אזעלכע געדיכטע פראווינצען ווי כונאן, אנכויי, כופיי, קיאנגסי, און אנדערע — שטעלט מיט זיך פאר א מין צווייטער אינזעל אינם ברויזנדען מענשען־ים, פון עלענד און שקלאפעריי. נישט זעלטען דערמאנען זיך אין דער וועלט־פרעסע אלארמירענדע דעפעשען פון יענע אומבעקאנטע ערטער וועגען פארפלייצונגען מיט צענדליגער טויזענדער מענשליכע קרבנות. וועגען הונדערטער טויזענדער שטארבענדע פון הונגער, וועגען עפידעמיעס אויפשטאנדען, וועגען א רויטער רעגירונג אין דער ערטער יענער פראווינץ, איבערן טייך יאנגצזע, וועלכער שנײדט דורך א ריזיגע טעריטאריע אויף טויזענדער קילאמעטער ווייט מיט 150 מיליאן כינעזער רייסירען די גרויסע אקעאנען שיפען פון די שטארקע קאפיטאליסטישע מלוכות, וועלכע האבען אינטערעסען אין די עקאנאמישע רייכטימער פון כינא. אזוי ווי שאנכאי און טיענטסין איז אויך כאנקאו איינגעטיילט אין אויסלענדישע קאנצעסיעס. דער הויפט־נערוו פונם עקאנאמישען לעבען פון כאנקאו איז דער אויסלענדישער סעטלמענט: די בריטישע, פראנצויזישע עקס־דייטשישע און עקס־רוסישע קאנצעסיעס, גרויסע מאסיווע בעטאן געביידעס פון די מעכטיגע אמעריקאנישע און אנדערע קאפיטאליסטישע עקספארט־הייזער, בענק און ביוראס פון די פילפאכיגע אויסלענדישע אונטערנעמונגען וועלכע בעארבייטען דורך די אומזיסט־ביליגע כינעזישע ארבייטער הענט און פומפעווען אויס די בעסטע רייכטימער פון לאנד. די איבערגעארבייטע רוי שטאפען און ארטיקלען ווערען איבערגעשיקט אויף די ריזיגע אקעאן־שיפען איבער אלע האפענס פון דער וועלט.

כאנקאו איז דער הויפט־צענטער פון דער וועלט בערימטער כינעזישער טיי־אינדוסטריע. מיליאנען כינעזישע קולים ארבייטען פון זון אויפגאנג ביז זון־אונטערגאנג אויף די אומענדליכע טיי־פעלדער ארום כאנקאו. מיליאנען קאסטענס טיי, שיפען מיט קאנדענסירטע עופות, אייער, כינעזישע זיידענס, קאסטבארע פוך און פעדערען, די טייערסטע כינעזישע פארצעליין א.א.וו. ווערען געלאדען אויף די שיפען אין דעם האפען פון כאנקאו. אויף צו היטען די אינטערעסען פון די עקס־טעריטאריאלע גרויסע מלוכות שטעהען פעראנקערט אינם האפען פון דער דאזיגער הארץ פון כינע די אמעריקאנישע, בריטישע, פראנצויזישע און איטאליענישע קריגס שיפען, אין דער שטאט שטעהען די רעגימענטען פון די אנגעוויזענע מלוכות צוזאמען מיט יאפאן, אויך די אמאליגע דייטשלאנד און רוסלאנד האבען געהאט זייערע קאנצעסיעס אין כאנקאו און זענען געווען עקס־טעריטאריאל. נאר היינט וואוינען דארט יענע אלט־בעזעסענע אייראפעער, געוועזענע בעאמטע פון די טיי־פלאנטאטארען און רייכע רענטיערען, וועלכע האבען פיל צו דערציילען פון יענע „גוטע" צייטען אויף די פערמאהנטע עקס־קאנצעסיעס, ווען ווילהעלם און ניקאלאי האבען נאך געטראגען זייערע קרוינען.

דער יודישער ישוב אין כאנקאו איז נאך היינט נישט בעזונדערס גרויס, נאר ער וואקסט און מעהרט זיך. די ערשטע יודען פון כאנקאו האבען נאך זיך קיין שעהנעם נאמען נישט איבערגעלאזען, טוי־הייזלעך, באר'ס און שאנטאנען פאר די מאטראסען און אויסלענדישע לעבע־יונגען פון די קאלאניאלע עקספלאאטאציע צענטרען פון אריענט — זענען געווען די הויפט בעשעפטיגונגען פון די ערשטע אבארינגענען פונם מיליאניגען האפען־שטאט איבערן יאנגצזע, די געצעהלטע יודען אנגעשטעלטע פון די עקספערט הייזער האבען זיך געפיהלט אלס פרעמדע צייטוויילינגע און האבען זיך געהאלטען פון ווייטען, נאר פאר די לעצטע יאהרען אין צוזאמענהאנג מיט דער שווערער דעפרעסיע אין מאנדזשוריען און די גרעסערע יודישע ישובים פון כינא האבען רוסישע, ליטווישע און פוילישע יודען אויך דערגרייכט כאנקאו, די ניי־אנגעקומענע יודען פערנעהמען נישט קיין אנגעזעהענעם ארט אינם גרויס קאפיטאליסטישען עקספארט א חוץ אייניגע געצעהלטע גרויסע אלטע פירמעס. דערפאר האבען אבער די ביסעל אלטע יודען גאנץ גוט אוועקגעשטעלט דעם ארטיגען האנדעל און זיי זענען די צושטעלער פון אלע נויטיגע געבדויכס־ארטיקלען פון דער ארטיגער אייראפעאישער קאלאניע, אויף די שעהנע גאסען פון די אויסלענדישע קאנצעסיעס אין כאנקאו קענט איהר היינט בעגעגענען א גאנצען ריי זויבערע שעהן עסטאבלירטע געשעפטען מיט גרויסע שפיל'דיגע שוי־פענסטערן. גאלד־פארביגע שילדען און ליכט־רעקלאמעס מיט בעקאנטע יודישע פאמיליען־נעמען. אין די יודישע געשעפטען פון כאנקאו קען דער בריטישער מאטראס, אמעריקאנער סאלדאט באנק און מאמאזשנע בעאמטער בעקומען מכל טוב. פריהער איז דאס געווען א גאנץ שווערע זאך, און נאך די נויטיגע פראדוקטען פלעגט מען מוזען פאהרען קיין שאנכאי.

די יודישע קהלה אין כאנקאו איז נאך יונג, דאך האט זי שוין בעוויזען צו גרינדען א שוהל, צום דאווענען, א קליינע יודישע ביבליאטעק, מען בעשטייערט זיך אויף פערשידענע הצטרכותן, דער קליינער יודישער בית־עלמין געפינט זיך אינם צענטער פון די אויסלענדישע קאנצעסיעס און דערמאנט אן א קליינעם שטילען פארק מיט עטליכע צענדליגע מאנומענטאלע מצבות פון מירמעל שטיין כאראקטעריסטיש איז דער פאקט, דאס אויפן אנגעוויזענעם בית עולם געפינט זיך א מצבה פון יאהר תרל"א ד.ה. מיט 64 יאהר צוריק, נאך פאר דער אפיום־מלחמה מיט ענגלאנד, ווען אין יענע ווילדע געדיכטענישען פון כינע האט זעלטען א אייראפעער א פוס אריינגעשטעלט.

בראש פון די יודישע קהלה אין כאנקאו שטעהט א געוויסער דר. קאהען, וועלכער איז געבוירען געווארען אין יאפאן און האט דארט זיין גאנצער ערציהונג בעקומען. דער אנגעוויזענער ראש הקהל איז געבוירען געווארען מיט פערציג יאהר צוריק ביי רוסישע יודען אין דער יאפאנישער האפען שטאט נאגאסאקי, פאר דער רוסיש־יאפאנישער קריג פון 1904, האט נאגאסאקי פערמאגט א קהלה פון רוסישע יודען. איצט איז דארט געבליבען בלויז דער בית עלמין מיט די שוהל. קיין יודען זענען מעהר אין נאגאסאקי נישטא, היות ווי די יודען אין נאגאסאקי האבען זיך דאס רוב פערנומען מיט די זעלבע געשעפטען וואס די ערשטע פיאנערען פון כאנקאו האבען זיך פערנומען (טיי־הייזלעך, דאנסינגס רעסטאראנען, שאנטאנען, און נאך טיאוסטרע „אנשטאלטען" פאר די מאטראסען פון די אויסלענדישע שיפען וועלכע פלעגען זיך אפשטעלען אינם האפען פון נאגאסאקי) פלעגען דאס רוב עלטערן אפשיקען זייערע קינדער ווייטער פון זיך, דר. קאהען האט שטודירט אין טאקיא און געענדיגט מעדיצין. דארט האט ער חתונה געהאט מיט א יאפאנערין, וועלכע האט איהם געבוירען קינדער און די פאמיליע איז אריבערגעפאהרען קיין כאנקאו. דר. קאהען אלס ספעציאליסט אין זיין פאך, האט דערגרייכט א הויכע שטופע און איז היינט דער לייב־מעדיק ביי די גובערנאטארן פון כובייי און אנכאי און איז א גרויסער מיוחס ביי די העכסטע מיליטער־קאמאנדירען פון דער נאנקינג־דאן רעגירונג.

אין כאנקאו האט דר. קאהען זיך אינגאנצען דערנעהנטערט צו די יודען און האט בעשלאסען זיך אפזאגען פון זיין יאפאנישע פרוי, הייראטען פאר א יודישע און מאכען זיינע קינדער פאר יודען. דער אנגעוויזענער פלאן האט זיך איהם איינגעגעבען, און דר. קאהען האט ווירקליך געהייראט פאר א יודיש מיידעל פון כארבין, נאר זיין ערשטע יאפאנעזישע פרוי האט דאס נישט געקענט אריבערטראגען און איז בעגאנגען זעלבסטמארד דורך כאריקירי (אויפטרענען זיך דעם בויך). די אנגעוויזענע טראגעדיע האט דאן געמאכט א רושם אין דער יאפאנאשער קאנצעסיע פון כאנקאו און די יאפאנער באיקאטירען דעם דר. קאהען ביז היינטיגען טאג. מען זאגט דאס ער טאר אפילו נישט בעטרעטען די טעריטאריע פון דער יאפאנישער קאנצעסיע אין כאנקאו.

פאר די לעצטע צייט האבען פערמעגליכערע יודען אנגעפאנגען אנטוויקלען די לייכטע אינדוסטריע, ארבייטען אויס א גאנצע ריי געברויכס ארטיקלען אויפן ארט און דארפען נישט ברענגען פון יאפאן אדער שאנכאי. מען ברענגט אריבער צו זיך קרובים און נישט נאר פון מאנדזשוקא, שאנכאי און טיענצזין נאר אויך פון סאוויעטן־רוסלאנד. קיין קולטורעלער לעבען איז נאך צווישען די יודען פון כאנקאו נישט ענטוויקעלט. און מען איז נאך דערווייל געגנוג איינזאם און אפגעריסען, די איינציגע פערוויילונגען זענען קינא און פריוואטע בעזוכען איינער ביים אנדערען. א גרויסער נאציאנאלער יום טוב איז געווען דער חנוכת הבית פון דער שוהל. דער ערשטער סיום החתונה א.א.וו. זעלטן ווער עס פאהרט אראפ קיין כאנקאו. ס'איז א צו־ווייטער שטח און פון שאנכאי ביז כאנקאו מיטן טייך איז פאר די גאנצע דריי מעת לעת נישטא קיין איין האפען אדער שטאט מיט א יודישען ישוב.

איצט אין צוזאמענהאנג מיטן פערקויפען דאס מזרח כינעזישע אייזענבאהן רעכענען פיל יודען פון כארבין אויסצוואנדערען פון מאנדזשוקא אין פערשידענע פונקטען פון דרום כינא און מען גלויבט דאס אויך אין כאנקאו וועלען זיך אריינגיסען א געוויסער צאהל רוסישע יודען פון מאנדזשוקא, וועלכע וועלען פיליכט מיטברענגען מיט זיך א לעבעדיגען יודישען געזעלשאפטליכען שטראם און בעשטייערען דעם גייסטיגען לעבען פונם יונגען נייעם יודישען קבוץ אינם הארץ פון די טיפע געדיכטענישען פון דרום כינא — אינם האפען־שטאט פונם יאנגצזע — כאנקאו. (יט"א).

ארום דעם בעזוך פון די ענגלישע קאמבאטאנט אין דייטשלאנד

רעזאלוציע פון דער יודישער קאמבאטאנטען־פעדעראציע אין עסטרייך

פאריז (יט"א) די עקזעקוטיווע פון דער פעדעראציע פון יודישע קאמבאטאנטען אין פראנקרייך האט איבערגעשיקט צום פארזיצער פון דער קאמבאטאנטען־פעראיינינגונג „פידאק" א בריף, אין וועלכען עס ווערט געזאגט צוו. אנד.:

איצט, ווען דער „פידאק" נעהמט אויף א דעלעגאציע פון דייטשען פראנט־זעלנער, ווילען מיר ציהען אייער אויפמערקזאמקייט אויף דעם פונקט 4 פון דער רעזאלוציע, וואס איז אנגענומען געווארען אויף דער וועלט־קאנפערענץ פון יודישע פראנט־זעלנער אין פאריז אין יוני 1935. די דאזיגע רעזאלוציע לויטעט: „די וועלט - קאנפערענץ ערקלערט פייערליך, אז די יודישע פראנט־זעלנער גלייך ווי זייערע אנדערע חברים, קעמפען פאר דער אפהיטונג פון וועלט־שלום, זיי בעגריסען יעדען דירעקטען קאנטאקט פון פראנט־קעמפער פון אלע לענדער, אין וועלכע אלע בירגער געניסען פון גלייכע רעכט. אלס א מיטעל צו שטיצען די שטרעבונג צום שלום".

ווייטער ווערט אין דעם בריף מיטגעטיילט, אז די וועלט־קאנפערענץ פון יודישע פראנט־זעלנער, האט זייער צייט איבערגעשיקט צום „בריטישען לעגיאן" פאלגענדער ערקלערונג:

„די וועלט־קאנפערענץ פון יודישע פראנט־זעלנער דערמאהנט די בריטישע חברים, אז דער וועלט־קריג איז געפיהרט געווארען אין נאמען פון הומאניטאריזם און בעפרייאונג פון אלע פעלקער. מיר האפען, אז אונזערע בריטישע חברים וועלען דערמאנען די דייטשע חברים וועגען דעם, ווען זיי וועלען זיי בעזוכען אין דייטשלאנד. די וועלט־קאנפערענץ האפט ווייטער, אז די בריטישע חברים וועלען ציהען די אויפמערקזאמקייט פון די דייטשע פראנט־זעלנער אויף דער נויטווענדיגקייט צוריקצושטעלען די דייטשע יודען אין זייערע רעכט, וואס זענען פערהייליגט געווארען דורך דעם יודישען בלוט אויף די שלאכטפעלדער".

מאגדא לופעסקו

געליבטע פון רומענישען קעניג

(די געשיכטע דערצעהלט מאגדא'ס מומע)

און וואוהין מיינט איהר איז זי אנטלאפען? ערגעץ אין די מרחקים?

ניין! זי איז מיטן שייגעץ אנטלאפען צו זיינע עלטערן, וואס האבען געוואוינט אינגאנצען א תחום שבת פון סקולענער יודישען געסעל, זי האט מען דארטען ביים דיאק געהאלטען פערשפארט אין א הינטערשטער צימערל אויפן הויף פונם קלויסטער און זי האט דארט בעדארפט זיצען זיבען טעג און אויפן אכטען טאג האט מען זי בעדארפט שמד'ען.

טאטע־מאמע האט מען צו זייער טעכטערל נישט צוגעלאזען, כאטש זיי האבען געוויינט פארן דיאק מיט ביטערע טרערען.

איז ווען אלע זכות אבות האבען זיך פערשלאסען האט דער סקולענער רב געפרובט נאך איין עצה: ער וועט אריבערפאהרען קיין בוקארעשט און וועט זיין ביטער הארץ אויסגיסען פאר מאגדא לופעסקו. מען האט איהם אין שטעטעל געראטען אז ער זאל נישט פאהרען, ווייל מען וועט איהם צו מאגדאן נישט צולאזען, רעדען; אבער ווען א מענש טרינקט כאפט ער זיך אן אפילו אן א שטרוי — און דער סקולענער רב איז אוועקגעפאהרען צו מאגדאן.

ער איז געקומען צום פאלאץ און האט זיך צעוויינט פארן שומר. וואס איז געשטאנען פאר דער טיר, מיט אזא שטארק געוויין, אז דער שומר מיט דער ביקס איז אזש דערשראקען געווארען, און ער האט צו וויסען געגעבען מאגדאן אז א „זשידאן" (א יוד) מיט א לאנגער בארד וויל זי זעהן, מאגדא האט געהייסען דעם שומר, ער זאל אריינפיהרען צו איהר דעם יודען.

מאגדא איז גערירט געווארען פון דעם רב'ס טרערען און זי האט איהם צוגעזאגט אז זי וועט איהם העלפען.

און ווען דער סקולענער רב איז צדיק אהיימגעקומען קיין סקולען האט ער שוין געטראפען זיין בת־יחידה ביי זיך אין דער חיים און זיין ווייב, די רביצין האט איהם דערצעהלט אז דער דיאק אליין אלכפר האט נישט פריהער זיי צוגעלאזען זעהן איהר טאכטער האט איצטער זייער טאכטער אליין אפגעבראכט צו זיי אין הויז אריין, און ער האט זיך פאר דער רביצין פערענטפערט...

דאס גאנצע שטעטעל איז זיך פון דער געשעהעניש צוזאמענגעלאפען ווייל זיי האבען פערשטאנען אז נישט אנדערש, נאר מאגדא אליין האט זיך אריינגעמישט אין דער געשיכטע און זי האט בעפוילען אהיימצולאזען דאס מיידעל צו איהרע עלטערן, און דאס גאנצע שטעטעל האט שוין ארויסגעקוקט די אויגען אויפן רב ער זאל זיך שוין אומקעהרען פון דער הויפט שטאט.

ווען דער רב איז אהיימגעקומען האט ער דאס גאנצע שטעטעל יודען געטראפען ביי זיך אין הויז און ער האט פאר זיי דערציילט די גרויסע מעלות פון מאגדא לופעסקו, וועלכע איז נישט אנדערש אין זיינע אויגען געווען, ווי אסתר המלכה.

די גוטע נייעס ווי אזוי מאגדא לופעסקו האט געראטעוועט דעם סקולענער רב'ס בת יחידה פון שמד האט זיך צוטראגען צווישען אלע יודען און אויב א סך יודען זענען אויף מאגדאן געווען א ביסעל אויפגעטראגען פאר דעם ביסעל שרעק וואס זיי האבען צוליב איהר דורכגעלעבט, און אויך צוליב דעם וואס זי אליין איז א משומדת, א געשמדטע, האבען זיי איהר, נאך דער מעשה, מיטן סקולענער רב'ס איינאיינציגער מיידעל, מוחל געווען איהרע זינד, און א סך יודישע הייזער העגגט איצטער אויף די ווענט מאגדאס בילד, און ווען זי ווערט אמאל קראנק בעטען פאר איהר עהרליכע יודען גאט, און זאגען פאר איהר תהילים.

און דאך איז מאגדא א טראגישע פיגור, זי איז פיליכט די טראגישסטע פיגור אין אונזער צייט, איר ליבע פאר דעם רומענישען קעניג האט זי אינגאנצען צובראכען; זי האט נישט קיין שום האפנונג אין לעבען, א חוץ צו פערבלייבען דעם קעניגס מעטרעטע.

זי איז שוין איצטער נישט די אמאליגע לעבענסלוסטיגע ברענענדיגע רויט־האריגע מאגדא. אין איהרע האר זענען שוין אריינגעוועבט א סך גרויע פאסמעס. איהרע אויגען האבען שוין נישט דעם אמאליגען גלאנץ, און איהר פנים איז שוין אויך נישט אזוי שעהן ווי אמאל..

קאראל, ווידער איז א שעהנער, א געזונדער, א לעבענסלוסטיגער, און דערצו איז ער נאך מיט עטליכע יאהרען יונגער פון איהר.

זינט קאראל איז געווארען קעניג פון רומעניע און ער האט זיך איבערגעבעטען מיט העלענאן, איז די גרויסע פריינדשאפט צווישען איהם און מאגדאן איבערגעריסען געווארען,

כאטש זאגען, זאגט מען, און מאגדא גיט עס פאר פריינט אויך צו, אז זי מיט קאראלן האבען זיך נאך אלץ ליב, אבער זיי קאנען שוין זייער ליבע נישט דעמאנסטרירען פאר דער וועלט. נאך אלעמען, איז דאך קאראל איצטער א הערשער איבער א לאנד מיט אונטערטאנען, און עס פאסט נישט פאר איהם צו זיין אין „לייטישען מיילער".

און שטארק מקנא זיין מאגדאן איז איצטער נישטא מיט וואס, זי איז פאר דער וועלט אמאל, מיט עטליכע יאהר צוריק געווען א גרויסע סענסאציע, אבער היינט צוטאג איז איהר גלאנץ אפגעבליאקעוועט געווארען און פערוויאנעט און ס'איז אויף איהר א רחמנות.

אמת טאקע, אז זי איז אמאל געווען אויף אלעמענס מיילער, און אלע האבען פון איהר גערעדט, אבער וואס האט זיך פון איהרע אלע גליקען אויסגעלאזט?

א פרוי, ווי גרויס און ווי בעריהמט זי זאל נישט זיין, איז אלץ א פרוי און זי בענקט נאך א מאן, נאך א קינד, ווייל ליבען און געליבט ווערען.

אבער מאגדא האט עס נישט.

קאראל מעג איהר טאקע פערזיכערען אין זיינע ליבע־בריף צו איהר, אז ער האט זי ליב, אז ער בענקט נאך איהר אבער וואס קומט מאגדאן דערפון ארויס, אז ער איז ווייט פון איהר, אז זי קאן איהם נישט זעהען, ווען זי וויל? ...

„איך האב שטענדיג געווארענט מיין שוועסטער דורך בריף, אז זי זאל זיך גוט ארומקוקען וואס איהר מרים טוט; אבער אייך האט זי געענטפערט דערויף? אזוי האט זי מיר געענטפערט..." אזוי קלאגט זיך פאר מיר מאגדאס מוהמע קעני, אויף וועמען ס'איז קענטליך, אז זי האט עגמת נפש, וועגען דער גאנצער געשיכטע, פון איהר שוועסטערס טאכטער, וואס איז אזוי „טרויעריג" בעריהמט געווארען איבער דער וועלט.

יא, טרויעריג! ווייל מאגדאס מוהמע גלויבט, אז דער רומענישער פרינץ קאראל (דער איצטיגער קעניג איז פאר מאגדא'ן געווען א אומגליק, נישט קיין גליק....)

„און איהר מעגט זיך זאגען וואס איהר ווילט", זאגט צו מיר די מיסיס טעמעלאי, מאגדאס מוהמע, „ווען נישט קאראל וואלט מיין שוועסטערס קינד געווען מיט לייטען גלייך, און היינט, וואס איז זי— קארא'לס געוועזענע פלגש (קעפסווייב)?..."

און ס'וועט אייך נישט העלפען צו איבערצייגען מאגדאס מוהמע אז מאגדא איז נישט אזוי אומגליקליך ווי איהר דאכט זיך אויס: אז מאגדא זאל נאר וועלען קאן זי מיט זיך א שידוך טון אפילו היינטיגען טאג; אבער מאגדאס מוהמע האט זיך איהר פילאזאפיע וועגען דעם און אז מען טראכט זיך גוט אריין אין איהרע רייד, איז זי אפשר גערעכט.

ראשית, זאגט די מיסעס טעמעלאי, דאכט זיך אייך גאר אזוי אויס פון דער ווייטענס, אז זי קאן אפילו היינטיגען טאג מיט זיך טון א שידוך, עס טוט זיך נישט אזוי גרינג ווי עס רעדט זיך.

און זי דערצעהלט א געשיכטע אז מיט א פאר יאהר צוריק האט מאגדא זיך געהאט ארומגעקוקט אז דער סוף איהרער וועט נישט זיין אזא פרייליכער און זי האט שוין געהאלטען ביי חתונה האבען מיט א יודישען סוחר א זוהן וועמעס נאמען עס איז בעקאנט איבער גאנץ רומעניען.

דער סוחר איז איינער פון די רייכסטע יודען אין בוקארעשט און ס'האט זיך שוין געדאכט, אז אט אט ווערט א שידוך מאגדא האט זיך מיטן סוחרס זוהן בעקענט אין פאריז, און ער איז אין איהר באלד פערקאכט געווארען,, אבער ווי נאר זיינע טאטע מאמע זענען דערפון געוואויר געווארען זענען זיי באלד אוועק קיין פאריז און האבען זייער בנ'אק אהיימגענומען, כדי ער זאל נישט אריין אין מאגדאס הענט. זיי האבען צו זייער זוהן געטענהט:

„ווילסט קריגען מיט א געזונדען קאפ אין א קראנק בעט אריין? צו וואס דארפסטו עס?"

און זיי האבען דעם זוהן זייערען פערזאגט מיט'ן הארבען ווארט אז אויב ער וועט מיט איהר התונה האבען אהן זייער וויסען וועלען זיי איהם קיין איינציגע לעי נישט געבען, און אויך נישט איבערלאזען נאך זייער טויט.

און אזוי איז אויס פון דעם שידוך גארנישט געווארען.. והשנית זאגט מאגדאס מוהמע, איז מאגדא אזוי פערליבט אין קאראלן אז וועמען זי זאל שוין נישט נעהמען וועט זי שוין נישט זיין גליקליך.

ווייל א מענש האט ליב צו געהן הפכער, און נישט אראפ. און וועמען וועט זי שוין נעהמען פון

(ווייטער זעה 10טע זייט)

טראגעדיע פון די אמעריקאנער יודישע פרויען,

וואס פאדערן, אז די רבנים זאלען זיי בעפרייען פון זייערע אייראפעאישע חתונה-קייטען

אויף א זיצונג פון „ועד הרבנים“ וואס איז פארגעקומען אין ניו יארק, איז דערשינען א קאמיטעט פון פרויען מיט א ביטע, אז די רבנים זאלען אויפנעהמען א קאמף און ארויסקריגען פאר זיי גט'ן פון זייערע מענער

די גרופע פרויען, נאך גאר יונגע, און ווי עס ווייזט אויס פון ארימע יודישע שיכטען, האט ארייגגעבראכט גאר א אויסטערלישען טאן צו דער זיצונג פון די גרויסע רבנים, וועלכע האבען זיך פערנומען מיט וויכטיגע פראבלעמען, פון יודישקייט און יודענטום. די יונגע פערצארנטע פרויען האבען אויסגעגאסען זייערע הערצער, צו די רבנים ווי צו אייגענע פאטערס און וועג ווייזערס, און אריינגעלייגט זייער גורל אין די הענט פון די רעליגיעזע פיהרער אנשטאט יוריסטען.

ווער זענען די דאזיגע פרויען און וואס איז זייער לאגע?

די גרופע פרויען, וואס איז געשטאנען פאר דעם „ועד הרבנים“ האט רעפרעזענטירט א קערפערשאפט פון איבער פערציג, וועלכע האט זיך לעצטענס ארגאניזירט אין ניו-יארק אונטער דעם נאמען: „פערלאזענע פרויען“. אבער די פערציג שטעלען מיט זיך פאר נאר א קליינעם פראצענט פון די יודישע פרויען וועלכע זענען אין דער זעלבער לאגע, אבער מיט וועלכע מען האט נאך נישט געהאט די געלעגענהייט זיך צו שטעלען אין פערבינדונג.

די דאזיגע פרויען זענען קרבנות פון דער נאךמלחמה עפאכע, ווען יודישע מיידלעך פון אמעריקע האבען זיך אוועקגעלאזט איבער די מזרח אייראפעאישע לענדער און איבער מדינות, וואוהין יודען האבען אימיגרירט אויפן וועג קיין אמעראקע, ווי: מעקסיקא און קובא, זיי זענען געפאהרען זוכען חתנים, זייער נדן איז בעשטאנען פון אביסעל געלד און נאך וויכטיגער, אין זייער אמעריקאנער בירגערשאפט, וואס האט געמיינט פאר די יונגעלייט די געלעגענהייט אריינצוקומען קיין אמעריקא לעגאל, און אויך ווערען בירגער דא.

דאס איז געווען אין דער צייט פון פראספעריטי, ווען אפילו ארימע יודען האבען געמאכט אנ'אנשטענדיג לעבען, און אפילו איינזאמע ארבייטער-מיידלעך האבען זיך געקענט לאזען קאסטען אויף הוצאות אין א ווייט לאנד, און אויך שטיצען דעם חתן ביז ער וועט קענען אריינקומען אהער. פארוואס האבען די מיידלעך געדארפט אנקומען אין ווייטע לענדער אדער אין דער אלטער היים צו זוכען זייער גליק? צוליב פערשידענע אורזאכען: אדער זיי האבען געשטאמט פון באלעבאטישע פאמיליעס און געזוכט אביסעל יחוס, אדער זיי האבען איבערגעלאזען חתנים אין דער היים, א נישט האט מען זיי דא אפגעקויפט אריבערצוברענגען „גאלדענע“ חתנים, אזוי צי אזוי, אין יעדען פאל האבען די מיידלעך געמיינט, אז זיי וועלען כאפען א גרעסערען גליק דארטען ווי דא. און אפשר איז טאקע דא אויפן ארט געווען שווער זיך אויסצוקלייבען א זיווג. עס איז דאך פארט א לאנד פון אנגעלאפענע, און פאר א שטיל, באלעבאטיש ארים מיידעל איז נישט גרינג צו טון א געהעריגען שידוך.

האבען די מיידלעך גענומען זייער אפגעשפארט געלד, זיך אייטעהאנדעלט שעהנע גארדעראבעס, און געפאהרען אין יענע מדינות, די שידוכים זענען אנגעקומען גרינג, די יונגעלייט האבען זיך אנגעכאפט אן דעם גליק, די מיידלעך האבען מיט זיי חתונה געהאט זיי איבערגעלאזען א סומע געלד צום לעבען, און זיי אליין זענען צוריקגעפאהרען אין די פעראייניגטע שטאטען און אנגעהויבען ארבייטען אויף וויזעס. כדי אריבערצוברענגען זייערע מענער. הגם דאס געזעץ דערלויבט אמעריקאנער בירגערינס אריבערצוברענגען זייערע מענער אויסער דער קוואטא, דאך האבען א סך פון זיי געדארפט שווער ארבייטען אוןווארטען א פאר יאהר איידער זיי האבען ארויסגעקריגען א וויזע.

אבער דא הויבט זיך אן די צרה, נאך די אלע

די פרויען האבען נעהייראט מיט זייערע מענער אין אייראפע און אריבערגעבראכט זיי אין אמעריקע. — איצט זאגען זיך אפ די מענער צו וואוינען מיט זייערע פרויען און ווילען זיי אויך נישט געבען קיין גט

(ספעציעלע קארעספאנדענץ)

מאטערנישען און קרבנות, ווען די יונגעלייט זענען שוין ענדליך געקומען אהער, האט זיך אויסגעלאזען, אז זיי האבען גישט געמיינט דעם שידוך, נאר א וויזע קיין אמעריקע; אז די חתונות זענען נישט דורכגעפיהרט געווארען מיט דעם מיין צו פיהרען א לעבען מיט די פרויען, נאר גאר איינפאך זיי אויסנוצען אלס אינסטרומענטען כדי אריבערצוקומען אין אמעריקע לעגאל און אליין קענען בעקומען בירגערשאפט.

האט זיך אנגעהויבען איין טראגעדיע נאך דער אנדערער. די יונגע פרויען זענען פערשעהמט פערארימט און פערוואגעלט געווארען, אין א סך פאלען זענען גאנצע פאמיליעס בדלות געווארען, ווייל זיי האבען געשטיצט דער טאכטער חתונה צו האבען, און שפעטער אריבערצוברענגען דעם מאן און זיי איינצוארדנען. און איצט אז זיי זענען שוין דא האבן זיי נישט אין געראנק פארטצוזעצען דאס פערהייראטע לעבען.

בעטען זיך ביי זיי די יונגע, וויסטע „אלמנות“ א גט, נייז, זיי ווילען נישט געבען קיין גט. אנדערע ווילען א גרויסע סומע געלד, כדי צו בעפרייען די פרויען, נאך אנדערע ווילען נישט געבען קיין גט איידער זיי אליין וועלען האבען די מעגליכקייט צו ווערען אמעריקאנער בירגער, און דאס נעהמט אמוויינינגסטענס פינף יאהר, און עס העלפען נישט קיין טרעהרען און עס העלפען נישט קיין טענות און מענות.

די פרויען זענען שוין גרייט אלץ צו פערגעבען וואס זיי האבען געטון פאר די מענער, יוויאל זיי האבען זייער אייגען גליק און דאס גליק פון זייערע פאמיליעס איינגעשטעלט. די פערמעגענס וואס זיי האבען אויסגעגעבען, די שאנדע וואס זיי ליידען, אבי ארויסצוקריגען א גט. אבער צוליב די אויבענדערמאנטע אורזאכען קענען זיי דאס נישט ארויסקריגען פון די יונגעלייט וועלכע בעהאנדלען זיי אזוי גרויזאם.

וואס אייגענטליך קען דער „ועד הרבניה“ טון פאר זיי? מען וועט ערשטענס זיך ווענדען דירעקט צו די מענער און אויב זיי וועלען זיך אנטזאגען צו בעפרייען די פרויען לויטן יודישען דין און לויט דעם אמעריקאנער געזעץ וועט א קאמיטעט פון די פרויען און די רבנים זיך ווענדען קיין וואשינגטאן מיט זייער קלאגע און די יונגעלייט וועלען שטעהען אין סכנה דעפארטירט צו ווערען.

דאס וועט נישט זיין קיין צו גרויסע שטראף פאר די דאזיגע מענער, וועלכע האבען ווירקליך אומגליקליך געמאכט יודישע טעכטער און צעבראכען פאמיליעס גאנצע.

דער „ועד הרבנים“ האט אויפגענומען די פראגע מיט גרויס סימפאטיע און זאגט צו צוצוטרעטען צו דעם ענין אזוי גיך ווי די נויטיגע דאקומענטען און בעווייזען וועלען צוגעשטעלט ווערען.

ה. יאפע.

דאס לעבען אין ארץ-ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור

פון דער ירושלימער שטאדט-פערוואלטונג

ירושלים, (יט"א). אויף דער לעצטער זיצונג פון דער ירושלימער שטאט פערוואלטונג איז מיטגעטיילט געווארען, אז די רעגירונג האט אסיגנירט נייע 27000 פונט אויף צו בויען נייע וועגען און אספאלט ברוקען אין ירושלים.

אויף דער זיצונג איז אויך בעהאנדעלט געווארען די פראגע פון נייעם שול שטייער. וואס ווערט פערלאנגט פון דער רעגירונג, ווי אויך די פראגע צי זאל דער שטאטישער שטייער בעלאסטען די הויז אייגענטימער צידי לאקאטארען.

קאנפליקט צוליב די בוי-פארשריפטען אין ירושלים

ירושלים, (יט"א). די יודישע בוי-אונטערנעהמער און פעראיינען פון הויז אייגענטימער טרעטען שארף ארויס נעגען דעם ירושלים'ער בנין-קאנטראקט-אמט וועלכע שטעלט ארויס לויט זייער מיינונג צו שטרענגע פאדערונגען בנוגע, די בוי-פארשריפטען, די בוי אונטערנעהמער דראהען, דאס אויב זייערע פאסטולאטען וועלען נישט בעריקזיכטיגט ווערען, וועלען זיי אפשטעלען יעדע בוי טעטיגקייט אין ירושלים.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען צו אינטערווענירען וועגען דעם ענין ביי די יודישע מיטגלידער פון ירושלימער שטאט-ראט.

די יובילעאומס פון הוגא און פאסטער אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט

ירושלים, די העברעאישע אוניווערזיטעט אין ירושלים גרייט זיך צו פייערען אין משך פון לויפענדען יאהר 2 יובילעאומס, ערשטענס וועט געפייערט ווערען דער 50-טער יאהרצייט נאכן טויט פון וויקטאר הוגא, וועלכער האט געהאט א שטארקען איינפלוס אויף דער וועלט ליטעראטור און אויך אויף דער מאדערנער העברעאישער ליטעראטור, צווייטענס, וועט געפייערט ווערען דער 50יעהריגער יובילעאום פון די גרויסע באקטעריאלאגישע ענטדעקונגען פון ד"ר פאסטער.

אין אנהויב פון אקאדעמישען יאהר 1935-36 ווערט געפלאנט א רייהע רעפעראטען און פעראנשטאלטונגען געווידמעט די דאזיגע יובילעאומס.

אינדוסטריעלער-באנק אין א"י פערדאפעלט זיין קאפיטאל

ירושלים. דער אינדוסטריעלער פערבאנד אין ארץ ישראל טיילט מיט אז עס איז פארגעקומען די יעהרליכע אקציאנערען פערזאמלונג פון דער אינדוסטריעלער באנק. פון דעם בעריכט איז צו זעהען אז דער קאפיטאל פון דער באנק איז פערדאפעלט געווארען, און בעטרעפט איצט העכער 9000 פונט. דער ריינער ריוח פארן יאהר 1934 האט בעטראפען 1190 פונט.

רעוויזיאניסטען גרינדען א באנק אין ארץ-ישראל

ירושלים (יט"א). דער ווירטשאפטליכער ראט פון דער רעוויזיאניסטישער פארטיי אין א"י פיהרט איצט דורך אנ'אקציע צו פערשפרייטען די אקציעס פון „באנק-מעמל“ וואס ווערט געגרינדעט דורך די רעוויזיאניסטען מיט א קאפיטאל פון 10 טויזענד פונט, 6000 פונט זאל סובסקריבירט ווערען אין א"י און 4000 פונט אין אויסלאנד. די טעטיגקייט פון דעם באנק וואס וועט זיך אנהויבען אין סעפטעמבער, וועט הויפטזעכליך זיין געווידמעט קאלאניזאציע, און האנדעלס אפעראציעס.

מזרחי-קאנדידאטען צום 19-טען ציוניסטישען קאנגרעס

ירושלים, דער צ.ק. פון מזרחי אין א"י האט שוין צונויפגעשטעלט די קאנדידאטען ליסטע צום ציוניסטישען קאנגרעס, בראש פון דער ליסטע פיגורירען פראפ. הערמאן שטרוק, הרב מ. אסטראווסקי און פראפ. פיק.

אלס דעלעגאטען צו דער מזרחי קאנפערענץ אין קראקא פאר דעם ציוניסטישען קאנגרעס זענען בעשטימט געווארען הרב אסטראווסקי און א. מ. ליפשיץ.

ערקלערונג פון ד"ר שווארצבארד

קראקא (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט'ן מאניפעסט פון דער וועלט-פעראייניגונג פון אלגעמיינע ציוניסטען האט דער פרעזעס פון וועלט-פערבאנד פון אלגעמיינע ציוניסטען ד"ר שווארצבארד איבערגעגעבען דעם יט"א - פארשטעהער פאלגענדע ערקלערונג:

„די בעהויפטונג פון דער ניי-געגרינדעטער פעראיינינונג פון אלגעמיינע ציוניסטען אין איהר מאניפעסט און אין דער פרעסע, אז דער וועלט-פערבאנד האט אויף דער לעצטער קראקאווער קאנפערענץ נישט געוואלט אויפנעמען די ענגלישע ציוניםטישע ארגאניזאציע. די ציוניסטישע ארגאניזאציע אין קאנגרעס-פוילען און די גרופע „קדימה“ אויפן יסוד פון גלייכבערעכטיגונג, טראץ דעם, וואס די דאזיגע ארגאניזאציעס האבען אהן בעווארענישען געוואלט אריינטרעטען אין פערבאנד אויפ'ן יסוד פון די בעשלוסען פון דער 3-טער וועלטקאנפערענץ פון אלגעמיינע ציוניסטען, שטימט נישט מיט דער פאקטישער זאכלאגע. די ענגלישע ארגאניזאציע האט אין סתירה מיט דעם פערפליכטענדען בעשלוס פון וועלט-פערבאנד, געפאדערט פאר זיך פריוע הענט ביי די וואהלען פון דער עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. די דאזיגע פאדערונג איז געשטעלט געווארען אולטימאטיוו און דערביי האבען די פארשטעהער פון צ. ק. פון קאנגרעס פוילען און פון „קדימה“ ערקלערט, דאס זיי וועלען אריינטרעטען אין וועלט-פערבאנד נאר אין דעם פאל, אויב די פאדערונג פון די ענגלישע ציוניסטען וועט בעפרידיגט ווערען. דערפון איז קלאר, אז אזוי ארום האבען אלע דריי ארגאניזאציעס געפאדערט צו ענדערן א וועזענטליכען פונקט פון די קראקאווער בעשלוסען. טראץ דעם איז דער וועלטפערבאנד געווען גרייט נאכצוגעבען די אולטימאטיווע פאדערונג פון די ענגלישע ציוניסטען און אננעמען אלע 3 ארגאניזאציעס. עס איז אבער פערלאנגט געווארען, אז גלייכצייטיג מיט דער אולטימאטיווער פאדערונג פון דער ענגלישער ארגאניזאציע זאל רעגולירט ווערען דער ענין פון „ארגון“ פון אלגעמיין-ציוניסטישע ארבייטער, עווענטועל זאל דער ענין איינשטימיג אפגעלעגט ווערען אזוי, אז דער פערבאנד זאל קענען ווירקזאם ארבייטען. די דאזיגע פאדערונג איז דורך די פארשטעהער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין ענגלאנד, קאנגרעס-פוילען און „קדימה“ אפגעווארפען געווארען. זיי האבען אלזא געפאדערט פאר זיך א פריווילעגיע און האבען נישט געוואלט בעהאנדלען דעם פערבאנד אויף גלייכע רעכט.

—=—

דער קריזיס אמאל און היינט

גרויסע ווירטשאפטליכע פאליטיקער האבען אין דער לעצטער צייט בערעכענט אז דער קריזיס וואס הערשט היינט כמעט אין דער גאנצער וועלט האט אנגעארבייט א סך א גרעסערען חורבן ווי דער וועלט-קריג עס זענען אפשר נישט אזוי פיל מענשען געפאלען עס זענען אפשר פערניכטעט געווארען אזויפיל ווערטזאכען, אז מיר וועלען בענויטיגען א סך גוטע יאהרען כדי צו דערכאפען אביסעל כוח נאך דעם איצטיגען קריזיס.

ס'איז כדאי צו דערמאהנען אז דער איצטיגער קריזיס האט אין די לעצטע הונדערט יאהר געהאט עטליכע מאל זיין גלייבען. מיר געדענקען נאר נישט אין די צרות וויבאלד עס ווערט אונז אביסעלע בעסער.

אין יאהר 1910 האבען אלע אייראפעאישע לענדער דורכגעמאכט א שווערען קריזיס, דעמאלט האט עסטרייך אפיציעל צוגענומען באסניען און ס'האט זיך געדאכט אז אט, אט וועט אויסברעכען א קריג צווישען עסטרייך—דייטשלאנד און די באלקאן-מלוכות גאו' רוסלאנד און פראנקרייך וועלען נישט שטעהען פון דערווייטענס, מ'האט דעמאלט געלעבט אין שטענדיגע פחד. דער האנדעל האט זיך לגמרי אפגעשטעלט און אלטע, רייכע פירמעס זענען געפאלען ממש ווי די פליגען, ס'איז געווען ערגער ווי ביי דער וועלט מלחמה, ס'איז געווען א צייט, אין וועלכער מ'האט געלעבט ווי אויף א וואולקאן, וואס האט באלד אן שפייען, צום גליק האט דער קריזיס נאר געדויערט אנ'ערך א יאהר. די פאליטישע פערהאלטענישען זענען בעסער געווארען און אין האנדעל איז עס אויך לעבעדיגער געווארען.

נאר א שווערען קריזיס האט נישט נאר אייראפע, נאר אויך די גאנצע וועלט מעבר לים דורכגעלעבט אין יאהר 1857, די בערזעס אין ניו יארק און אין אייראפע זענען געפאלען עד ארצה און דאס עלענד האט ארוםגענומען מיט אייזערנע פויסטען כמעט די גאנצע וועלט. בלויז אין פראנקרייך איז נאך געווען עפעס ארבייט, אבער פראנקרייך האט נישט אריינגעלאזט קיין פרעמדע ארבייטער און דעמאלט איז נולד געווארען דאס שעהנע ווארט: „פראנקרייך גיבט ארבייט נור די פראנצויזען“... דאס דאזיגע ווארט וועלכעס ס'פערוועגדען היינט אלע לענדער בנוגע אויסלענדישע ארבייטער.

אויך דערמיט זענען די גרעסטע באנקען צוגרונד געגאנגען, די גרעסטע פירמעס האבען באנקראטירט און דער הונגער האט געבושעוועט אומעטום.

אבער בלויז אנ'ערך צוויי יאהר האט געדויערט דע מאלט דער קריזיס, שוין דאס יאהר 1859 האט געבראכט גוטע צייטען. סוחרים זענען דעמאלט נתעשר געווארען.

א גאנץ גרויסער קריזיס האט געהערשט מיט ערך הונדערט יאהר צוריק. גליקעל פאן האמעלן, וועלכער מיר האבען צו דאנקען פאר א סך וויכטיגע היסטארישע דאטען, שרייבט אין איהרע זכרונות:

„וואס פאר א גויט ס'הערשט צווישען יודען פון דער גאנצער וועלט, בין איך ערשט געוואהר געווארען אויפן יריד אין לייפציג, מעהר ווי טויזענד פוהרען מיט פעלץ סחורות זענען אנגעקומען פון פוילען און רוסלאנד, אבער קיין איינציג שטיק האט מען דארט נישט געקענט פערקויפען, אלע זענען פונקט אזוי צוריקגעפאהרען ווי זיי זענען געקומען. זיי האבען מיר דערצעהלט אז שוין זייט עטליכע יאהר האט זיך דער גאנצער האנדעל אפגעשטעלט און בעזונדערס אין די מזרח לענדער האט מען פשוט נישט מיט וואס א טאג איבערצולעבען“.

ווי לאנג דער דעמאלטיגער קריזיס האט געדויערט, ווייסט מען נישט. אבער צו יעדער צייט האט מען געמיינט פונקט ווי היינט: „אזוי שלעכט איז עס נאך קיינמאל נישט געווען“... מיר פערגעסען בלויז תיכף די שטורעמדיגע טעג, וויבאלד די זון הויבט נאר אן אביסעלע צו לייכטען....

ז. האבער.

אויספלוגען קיין ווין
פון 25/7 ביז'ן 8/8 145 זל.
רייזע פעסער און וויזעס
פון 25/7 ביז'ן 21/8 195 זל.
אינדיווידועלע פעסער אויף 4 וואכען און וויזעס.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען
Wagons-Lits Cook
פיעטריקאווער 64, טעל. 170-77